

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilinge
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVI CELOVEC, PETEK, 15. MAJ 1981 ŠTEV. 20 (2019)

OSREDNJA PROSLAVA ZGODOVINSKIH OBLETNIC:

Ostali bomo zvesti idealom in pridobitvam protifašističnega boja

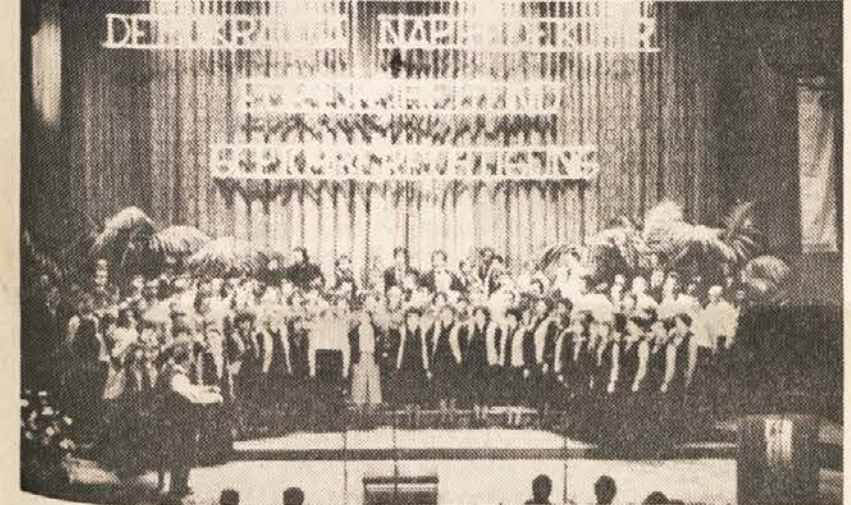
Trem pomembnim obletnicam v zgodovini našega naroda in naše domovine je veljala osrednja proslava, ki sta jo minulo soboto priredila v celovškem Domu glasbe Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev: 40-letnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda, obletnici zmage nad fašizmom in obletnici podpisa avstrijske državne pogodbe.

Skupaj z matičnim narodom smo se tudi koroški Slovenci uprli nacističnemu nasilju in z narodnoosvobodilnim bojem pod vodstvom OF prispevali svoj delež k zmagi nad fašizmom, obenem pa smo si priborili člen 7 državne pogodbe, ki nam jamči obstoj in enakopraven razvoj. Zato je razumljivo, da je tudi sobotna prireditev, ki je potekala pod geslom „Demokracija, napredek, mir — za svobodo in enakopravnost“, izzvenela v izpoved, da hočemo ostati zvesti idealom in pridobitvam protifašističnega boja.

katerih se hočemo tudi naprej boriti za končno uresničitev dejanske enakopravnosti na domači zemlji. V pestrem sporedu so se na odru, ki sta ga poleg že omenjenega gesla, zelenja in cvetja krasili še slovenska in avstrijska zastava, zvrstili mešani pevski zbor SPD „Danica“ pod vodstvom Hanzija Kežarja, mešani pevski zbor SPD „Srce“ iz Dobrle vasi (zborovodja Albin Krajnc), knapovski zbor iz Bleiberg-Kreuth (vodja Günther Zavoraka), mešani zbor SPD „Zarja“ iz Železne Kaple (vodil Joško Wrulich) in Koroški partizanski pevski zbor (prof. B. Čepin); s solospeli je nastopila Danica Čertov, recitatorska skupina SPZ (Marija Stingler, Lipi Ogris-Martič in H. Gasser, vodstvo Sonja Ban) pa je izvajala izbrane pesnitve Frana Ellerja, Otona Župančiča in Gustava Strniše.

Na tem mestu ni možno in predvsem tudi ni namerna podajati ocene posameznih izvajalcev in njihovega prispevka k skupnemu sporedu — vsem velja priznanje in zahvala, vsem gre priznanje, da je prireditev tako dobro uspela. Eno pa je kljub temu možno in potrebno ugotoviti: borbena partizanska pesem našega človeka še posebno navduši, ker mu utrjuje zaupanje v lastne sile in mu vliva zavest solidarnosti — oboje pa nam je slejkoprepotrebno.

To ugotovitev je prepričljivo potrdila tudi sobotna proslava, ki je izzvenela z Internacionalo v izvedbi Koroškega partizanskega pevskega zbora in avstrijsko himno, ki so jo skupno zapeli vsi zbori.

Med udeleženci proslave so bili zastopniki iz vseh delov naše zemlje od Zilje preko Roža do Podjune. Prišli so bivši partizanski borci in aktivisti, nekdanji izseljenci in priporniki, ki so na svoji koži občutili nasilje zločinskega nacizma; navzoča pa je bila tudi mladina, ki je odločena, da prevzame in nadaljuje boj in delo svojih prednikov.

Prireditve so se udeležili tudi številni častni gostje, med njimi znana prvoborca Tone Fajfar in Mitja Ribičič iz Ljubljane, jugoslovanski konzul v Celovcu Alfonz Naberšnik in celovški župan Leopold Guggenberger, predsednik komisije za mednarodna vprašanja skupščine SRS Bojan Lubej, deželni poslanec Peter Wernig kot zastopnik namestnika deželnega glavarja Knafla, predsednik komisije za manjšinska vprašanja pri SZDL Danilo Türk in sekretarka komisije Barbara Goričar, sekretar Zveze združenj borcev NOV Slovenije Marjan Lenarčič in predstavniki avstrijskih borčevskih organizacij ter mnogi drugi.

Udeležencem prireditve, ki jo je s pesmijo „Bratje, le k soncu, svobodni“ začel Koroški partizanski pevski zbor pod vodstvom zborovodje prof. Branka Čepina, sta o značaju in pomenu treh zgodovinskih obletnic ter o današnjem položaju spregovorila predsednik ZSO dr. Franci Zwitter in predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, s kratkimi pozdravi in solidarnostnimi izjavami pa so se pridružili predstavniki treh avstrijskih borčevskih organizacij — Josef Nischelwitzer za Avstrijsko zvezo protifašističnih borcev in žrtve fašizma (KZ-Verband), dr. Karl Sveceny za ÖVP-jevske zveze političnih pregnancev in J. Schweim-

OB OBLETNICI DRŽAVNE POGODBE:

Obletnica, ki mora ostati v naši zavesti

Minulo soboto smo koroški Slovenci skupaj z demokrati večinskega naroda proslavljali

- 40-letnico ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda,
- 36-letnico zmage nad fašizmom,
- 26-letnico podpisa avstrijske državne pogodbe.

Zadnjega teh pomembnih dogodkov se še posebej spominjamo prav na današnji dan: avstrijska državna pogodba je bila podpisana dne 15. maja 1955. Ob obletnici pa se seveda tudi vprašujemo, kako druga avstrijska republika izpolnjuje vse tiste obveznosti, ki jih je prevzela ob svojem rojstvu?

Pri tem nam mora biti izhodišče dejstvo, da je bila Avstrija lahko obnovljena samo na podlagi zmage nad fašizmom. K temu je prispevalo svoj delež avstrijsko ljudstvo in doprinos koroških Slovencev je bil v tem okviru še posebno velik; prav tako pa je bil velik tudi delež vseh drugih narodov Evrope, ki so se uprli fašističnemu nasilju.

Te usodne in odločilne povezave dogodkov iz zgodovine avstrijskega in slovenskega naroda se moramo koroški Slovenci tudi v bodoče zavedati in zavest o tem posredovati predvsem mladini. Zgodovina je te dogodke opredelila in zapisala tako jasno in precizno, da danes res ne more biti več dvoma o osnovnem izhodišču in cilju antifašistične borbe slovenskega naroda, avstrijskega in drugih evropskih narodov.

Vprašajmo se sedaj, kako druga avstrijska republika izpolnjuje obveznosti, ki jih je sprejela s podpisom državne pogodbe?

Takoj na začetku je treba ugotoviti, da je republika Avstrija dokaj hitro in natančno izpolnila svoje obveznosti do velikih sil. Obveznosti do Slovencev in Hrvatov, ki izhajajo iz člena 7 državne pogodbe,

V MESECU ŠOLSkih VPISOVANJ:

Prijava otrok k dvojezičnemu pouku je prispevek k enakopravnemu sožitju

Meseca maja so na Koroškem šolska vpisovanja, ko na ljudskih šolah vpisujejo otroke-začetnike, ki bodo jeseni začeli obiskovati šolo. To je tudi priložnost, da otroke prijavimo k dvojezičnemu pouku, kakor to zahteva manjšinski šolski zakon, ker samo tako jim bomo zagotovili šolanje v materinščini in obenem v jeziku naroda-soseda.

- Vzgoja v lastni materinščini in v jeziku naroda-soseda je brez dvoma najboljši prispevek k medsebojnemu razumevanju in spoštovanju, s tem pa tudi k pomiritvi in enakopravnemu sožitju obeh narodov v deželi.
- S tem, da jim bomo omogočili šolanje v obeh jezikih, pa bomo otrokom zagotovili boljše pogoje tudi za poznejši poklic, saj na raznih področjih družbenega življenja in še zlasti v gospodarstvu od leta do leta narašča potreba in povpraševanje po delovnih močeh, ki obvladajo oba deželna jezika.

Torej izkoristimo sedaj priložnost in poskrbimo, da bo na narodnostno mešanem ozemlju Koroške čim več otrok prijavljenih k dvojezičnemu pouku!

TUDI SLOVENCi V ITALIJI UGOTAVLJAJO:

Ne zadostujejo lepe besede potrebna so predvsem dejanja

Kot potrditev vsestranskega sodelovanja in dobrega sosedstva je bil ocenjen nedavni obisk delegacije skupščine SR Slovenije, ki je pod vodstvom predsednika Milana Kučana obiskala deželni svet Furlanije-Juljske krajine. V pogovorih so predstavniki obeh sosed pregledali dosedanje dosežke sodelovanja na najrazličnejših področjih, obenem pa izčrpno obravnavali tudi možnosti za nadaljnjo razširitev in poglobitev sosedskih odnosov.

V uradnem sporočilu, ki je bilo objavljeno ob zaključku dvodnevnega obiska, je bilo poudarjeno, da je v srečanjih in pogovorih delegacije skupščine SRS z najvišjimi predstavniškimi telesi Furlanije-Juljske krajine prišel do izraza velik razmah sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo ter še zlasti med Slovenijo in avtonomno deželo Furlanijo-Juljsko krajino. Pri tem so ugotovili, da gre za zgleđen primer v mednarodnih odnosih, ki je trdna osnova za celovito izpolnjevanje določil osimske pogodbe.

Velik poudarek med celotnim obiskom so dali tudi manjšinski problematiki ter je v zaključnem sporočilu posebej poudarjena pomembna vloga, ki jo imata slovenska narodnostna skupnost v Italiji in italijanska v Jugoslaviji „kot bistveni sestavini pri utrjevanju sodelovanja“. V tej zvezi so preverili, kaj je bilo že storjeno in kaj se pripravlja v korist narodnih manjšin na podlagi osimskih sporazumov, pa tudi na podlagi ustavnih določil držav, v katerih obe skupnosti živita in delujeta. Konkretno sta obe strani „izrazili željo, da bi bil ob aktivnem sodelovanju slovenske narodnostne skupnosti in ob dejanskem prizadevanju dežele pri italijanski vladi sprejet zakon o globalni zaščiti v skladu z osimskimi sporazumi“.

Med svojim obiskom se je delegacija slovenske republiške skupščine sestala tudi z enotnim zastopstvom vseh organizacij in skupin, ki združujejo oziroma zastopajo Slovence v Italiji. Ob tej priložnosti so predstavniki slovenske narodnostne skupnosti seznanili delegacijo s trenutnim položajem in z dosedanjimi prizadevanji, da bi dosegli zakon o globalni zaščiti. Pri tem so nedvoumno poudarili, da ne more biti nobenih kompromisov glede bistvenih zaščitnih vprašanj, ki se zlasti nanašajo na enotnost prostora ne glede na število Slovencev, ki ga naseljujejo. Nujnost čimprejšnje globalne zaščite pa so zlasti utemeljevali z dejstvom, da so Slovenci in tržaški, goriški in videmski pokrajini vsak dan pod hudimi pritiski.

In to njihovo trditev vedno spet potrjuje tudi dnevna praksa. Ravno v dneih, ko je bila delegacija slovenske skupščine na obisku v Furlaniji-Juljski krajini in so tamkajšnji vodilni predstavniki spet slovesno zagotavljali, kako da so zainteresirani na čimprejšnji rešitvi vprašanja globalne zaščite vseh Slovencev v Italiji, so beneški Slovenci doživeli novo kričečo diskriminacijo: Vladni komisar je odločil, da sme zakon o ustanovitvi urada civilnega branilca, v kolikor določa upoštevanje potreb slovenske manjšine, veljati samo za področje, kjer so Slovenci pravno priznani — torej samo za tržaško in goriško pokrajino, ne pa tudi za videmsko.

Tako morajo torej tudi Slovenci v Italiji ugotoviti, da lepe besede niso dovolj, marveč so predvsem potrebna dejanja — kakor to vedno spet poudarjamo tudi koroški Slovenci.

dipl. inž. Feliks Wieser
sekretar ZSO

PRESEDNIK ZSO DR. FRANCI ZWITTER:

Naše zahteve so zmerne vendar življenjskega pomena za našo narodnostno skupnost

Kakor je postala že tradicija, smo se spet zbrali, da ob obletnicah zmag nad fašizmom in podpisa avstrijske državne pogodbe obudimo spomin na zgodovinsko dogodka, ko smo na narodno smrt obsojeni spet zadihali v svobodi in je naša, že zdavnaj odpisana narodna skupnost prejela v mednarodnem dokumentu zapečateni potrditev svojega obstoja in zagotovitev pravic do nadaljnjega vsestranskega razvoja ter njenega državnega pospeševanja.

Tako je dejal na prireditvi predsednik ZSO dr. Franci Zwitter, ki je poudaril, da sta to vsekakor dogodka, ki sta vredna, da se jih vsako leto spomnimo in da vsako leto pogledamo, v koliko so se uresničile pravice, ki nam grejo — pa tudi, v koliko smo sami doprinesli k njihovi uresničitvi in k vsestranski utrditvi ter potrditvi lastne identitete. „Zato ne gre le za manifestacijo teh zgodovinskih dogodkov, marveč predvsem za demonstracijo naše neomajne življenjske volje in naše legitimne pravice do popolne nacionalne in socialne enakopravnosti na avtohtoni domači zemlji, pravice, ki jo bomo terjali vse dotlej, dokler ne bo končno uresničena.“

Vendar pa teh zgodovinskih dogodkov ne bi mogli praznovati, je naglasil govornik, če se pred 40 leti v najusodnejšem trenutku, ko je v resnici šlo za življenje ali smrt našega naroda, ne bi takratne demokratične sile slovenskega naroda pod vodstvom Komunistične partije Slovenije združile v Osvobodilno fronto slovenskega naroda. Le OF se imamo zahvaliti, da smo po strašnih zločinah, s katerimi je divjal nacizem nad našim teptanim ljudstvom, ko je moril naše ljudi, požigal naše vasi, uničeval naše kulturne in gospodarske ustanove in ko je s prepovedjo našega jezika in celo z nasilno preselitvijo hotel popolnoma zbrisati našega človeka z domače zemlje — da se imamo samo OF, ki je organizirala upor slovenskega naroda in ga povežala z vstajo vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, zahvaliti, da smo ta težki čas preživeli in danes spet ustvarjamo na svoji domači zemlji.

„Kdor je ta čas doživel, in to zavestno z vključitvijo v vseljidski upor našega naroda, tisti ve, da tega časa nikdar ne smemo pozabiti in da morajo smotri, načela in ideali OF, ki so navdajali tudi našega človeka in še posebej naše partizanske borbe in trpine v KZ-tih in izseljeništvu — to so neomajna ljubezen do naroda, zvestoba materinemu jeziku, enotnost, borbenost, tovarištvo in bratstvo med narodi in mir v svetu — da nam morajo ti ideali in te pridobitve biti vodilo tudi danes v borbi za nacionalno in socialno enakopravnost, ki še ni končana.“

Predsednik ZSO je naglasil, da se moramo ob spominu na ustanovitev OF pokloniti predvsem spo-

minu vseh tistih, ki so za naše lepše življenje, za svobodo in mir med narodi darovali svoje življenje. Opozoril je, da smo tudi koroški Slovenci v tej borbi dali svoj pomembni krvni delež, ki ga dokumentirajo spomeniki na grobovih padlih partizanov na 44-tih pokopališčih širom naše zemlje pri Zilji, v Rožu in v Podjuni. Zahvala pa

gre tudi vsem tistim zaslužnim borcem in političnim delavcem, ki so težki čas preživeli in lahko prenašajo izkušnje in spoznanja iz tega zgodovinskega dogajanja na nas in prihodnje rodove. Pri tem je izrazil posebno veselje, da sta na prireditvi navzoča tudi tovariš Tone Fajfer, ki je kot predstavnik krščanske socialistične skupine neposredno sodeloval pri ustanovitvi OF, in tovariš Mitja Ribičič-Ciril, ki spada med prve borce, ki so se že leta 1941 odzvali klicu OF in je med prvimi prišel že leta 1942 na

PRESEDNIK NSKS DR. MATEVŽ GRILC:

Siti smo lepih besed za nas morejo škodovati samo dejanja

Kakor pred njim že predsednik ZSO, tako se je tudi predsednik NSKS dr. Matevž Grilc spomnil obletnice dogodkov — tako tistih, ki so koroškim Slovincem zadali globoke rane, kot tudi tistih, ki so jih navdali z upanjem v lepšo bodočnost. Pri tem je posebej naglasil april 1941, ko so se zbrali ljudje različnih svetovnih nazorov, ki pa jim je bila skupna narodnost in zavest, da bo boj proti premoči okupatorja uspešen le v enotnosti vseh tistih, ki ljubijo narod in svobodo in so pripravljeni za doseg tega cilja žrtvovati tudi najdražje — življenje. „To gibanje je množično zaživilo med slovenskim ljudstvom in se najmočnejše odražalo v oboroženi partizanski vojski proti zatiralcem naših ljudi.“

Naš slovenski narod je sicer majhen, vendar je veliko doprinesel k osvoboditvi tudi naše domovine Avstrije, je naglasil predsednik NSKS, ki je menil, da je treba vedno spet upariti, da so se avstrijski politiki pri pogajanjih za državno pogodbo sklicevali prav na aktivno borbo koroških Slovencev proti okupatorju, kajti to je bil edini oboroženi odpor na avstrijskem ozemlju. Kot sad tega

Koroško in je sodeloval tudi pri prvi uspeli akciji na Robezah.

„Toda namen proslave 40-letnice ustanovitve OF ne more biti le spomin na ta nedvomno najpomembnejši in najveličastnejši dogodek v zgodovini našega naroda — zgodovinskih dogodkov se spominjamo predvsem zato, da se iz njih učimo,“ je poudaril dr. Zwitter. „Zato v luči tega veličastnega zgodovinskega dogajanja danes pregledamo z vso odkritostjo in resnostjo naš trenutni narodni položaj in naše politično prizadevanje. Koliko smo ostali zvesti idealom in načelom OF; koliko smo ostali zvesti lastni potrebi strnjene enotnosti vseh narodnih sil neglede na njihovo svetovnonazorno gledanje in politično opredeljenost; koliko smo ostali zvesti tovarištvu ne le v lastnih vrstah, ampak tudi do sočloveka, ki drugače misli; koliko je naša frontovska orientacija resnično tako iskrena in široka, da nam sledi lahko sleherni naš zavedni in demokratično usmerjeni človek, da je tudi svetovnonazorno in politično drugače misleči lahko pripravljen, da se združi z nami v akcijski enotnosti in se zlasti tudi demokratične sile sosednega naroda kakor v času NOB, ko so imeli celo svoj bataljon, povežejo z nami v borbi za našo nacionalno in socialno enakopravnost in s tem za mirno sožitje ter za krepitev demokracije v naši deželi in državi.“

Govornik je opozoril, da je narodnoosvobodilna borba uspela le, ker je bila OF najtesneje povezana s terenom in ljudstvom. To je potrebno tudi danes in tukaj ne za-

našega boja pa je govornik imenoval člen 7 državne pogodbe, ki vsebuje temeljne pravice naše narodne skupnosti.

Kot glavni nauk iz zgodovine mora biti za nas spoznanje, da se bomo za doseg naših ciljev uspešno borili le v slogi in enotnosti, je dejal govornik. „Naš program, naše hotenje je jasno: enakopravnost naše narodne skupnosti, njen obstoj in uspešen razvoj. Zavedati pa se moramo vsi,

Skupaj si prizadevajmo za očuvanje pridobitev skupnega boja

Solidarnostne pozdrave Zveze avstrijskih protifašističnih borcev in žrtv fašizma (KZ-Verband) je prireditvi posredoval predsednik Josef Nischelwitzer, ki je dejal, da njegova organizacija povezuje žene in može, ki so morali prestati 3 do 100 mesecev zapora, ker so se zavzemali za demokracijo, mir in zopetno vzpostavitev Avstrije. „Kadar antifašisti obhajemo spominske dneve,“ je dejal govornik, „tega nikdar ne delamo, ne da bi svabili in pozivali k budnosti, kajti fašizem ni samo zgodovina — ne v svetu in tudi ne v Avstriji.“ Spomnil je na žrtve, ki so jih doprinesli Avstrijci v dobi fašizma, ter opozoril na zopetno oživljanje neofašizma in desničarskega ekstremizma. Proti tem pojavom je treba biti, kot je naglasil ob koncu, buden že od vsega začetka, da ne bo spet enkrat prepozno.

Za ÖVP-jevske organizacije politično preganjanih je prireditve pozdravil dr. Karl Svečenec, ki je dejal, da vsi ljubimo našo domovino Avstrijo in Koroško, naj potem govorimo slovensko ali nemško. „Hvaležni smo vsem, ki so prispevali k osvoboditvi naše domovine in se v spoštovanju klanjamo pred žrtvami tega boja. Se posebno pa se spominjamo borcev za svobodo na dvojezičnem ozemlju in le tisti, ki je prebral Prušnikovo knjigo Gamsi na plazu, more izmeriti, kakšne žrtve so bile tu doprinesene.“ Žrtve vendar niso bile zaman, je poudaril govornik, kajti prišlo je do osvoboditve naše domovine izpod nacističnega jarma in se danes tako slovensko kot nemško govoreči borci skupno spominjamo te obletnice. „Slehnemu bivšemu nasprotniku, če je bil pošten, ponujamo roko sprave in miru. Toda ne moremo pozabiti gorja, ki je bilo prizadejano tistim, ki so zaradi svojega prepričanja ali svoje jezikovne pripadnosti morali prestati neizmerno gorje in pregnanstvo iz domovine. Zato si moramo vsi skupaj prizadevati, da se

taka krivica nikdar več ne bo zgodila.“

V imenu Zveze socialističnih borcev za svobodo pa je v obeh deželnih jezikih spregovoril Josef Schweinzer, ki je naglasil, da smo se vsi borili proti skupnemu sovražniku — nacifašizmu. „Danes nekateri delajo tako, kakor da ta naša borba ne bi bila pravilna in nas imenujejo celo izdajalce,“ je dejal govornik. „Toda zgodovinsko je dokazano, da je ta naš boj bistveno prispeval k osvoboditvi in zopetni vzpostavitvi demokratične Avstrije.“ V tej zvezi je govornik še posebej naglasil pomembno vlogo koroških partizanov in menil, da bi brez njih nacistično nasilje gotovo zahtevalo še mnogo večje žrtve med prebivalstvom. Kot žalostno dejstvo pa je poudaril, da je to nasilje izvajal kulturno narod sredi Evrope. Svoja izvajanja je zaključil s tradicionalnim protifašističnim pozdravom „Smrt fašizmu — svoboda narodu!“

dostujejo še tako radikalne besede — govornice ali napisane — čestokrat tudi anahronistične; — je potrebno najtesnejša povezanost z našim človekom do zadnje vasi, pa tudi povezanost z delavskimi in demokratičnimi silami sosednega naroda, ki kakor mi želijo mirno sožitje in so kakor mi zaskrbljeni nad nevarnim razvojem političnega vzdušja v naši državi, nad splošno zaostritvijo v svetu in ne nazadnje

(Dalje na 8. strani)

se je naš pravni in dejanski položaj iz leta v leto slabšal in višek je protimanjšinska politika avstrijske vlade dosegla s sedmojuljsko zakonodajo. Zato ponovno izpovedujemo, je poudaril dr. Grilc, da odklanjamo zakon o narodnih skupinah in ga tudi nikoli ne bomo sprejeli, kajti gre za določila, ki pospešujejo germanizacijo našega ljudstva. „To so naša nespremenjena stališča in nespremenjena je tudi naša zahteva po popolni uresničitvi člena 7, zahteva, ki je nikoli in tako dolgo ne bomo nehali ponavljati, dokler ne bomo živeli v dejanski enakopravnosti.“

V tej zvezi je govornik omenil dialog na zvezni in deželni ravni, vendar pri tem poudaril, da se koroški Slovenci z besedami ne moremo več zadovoljiti, kajti: Če smo česa siti, potem lepih besed; za nas pa morejo škodovati samo dejanja! V tej luči je treba gledati tudi zagotovila o „izboljšanju političnega ozračja“, glede posvetov pa je dr. Grilc dejal, da jih načelno ne odklanjamo, vendar bodo pogovori o vstopu v sosvete možni le tedaj, če bo vlada izpolnila naše zahteve iz operativnega kolektarja in nam s tem spet vrnila zavnanje.

Predsednik NSKS je naglasil tudi nujnost dobrih odnosov z matičnim narodom in dejal, da le najtesnejše sodelovanje na vseh področjih lahko omogoči vsestranski razvoj naše narodne skupnosti. Prav tako moramo utrjevati stike in sodelovanje z demokratičnimi silami večinskega naroda, ki se zavedajo, da so manjšinske pravice demokratične pravice. Ob koncu pa je dejal, da bomo morali nadaljevati „internacionalizacijo“ našega vprašanja, kajti mednarodna javnost mora biti obveščena o pogojih našega narodnega življenja, o vsakodnevni diskriminaciji in o permanentni kršitvi mednarodne pogodbe. Doručiti moramo, da bodo mednarodni forumi tudi v bodoče opozarjali Avstrijo na neresena vprašanja, na kršitve človekovih pravic v tem delu Evrope.

OB OTVORITVI STUPIČEVE RAZSTAVE V CELOVCU:

„Veliki temni slikar z otroškim srcem“

V Auli slovenici so pretekli ponedeljek odprli drugo likovno razstavo v letošnjem letu. Tokrat je prireditelju uspelo za razstavo pridobiti enega največjih slovenskih oziroma jugoslovanskih sodobnih umetnikov, akademskega slikarja prof. Gabrijela Stupice.

Ob navzočnosti avtorja in njegove soproge je predsednik društva Aula slovenica dr. Mirt Zwitter pozdravil vrsto uglednih gostov političnega in kulturnega življenja na Koroškem, med drugimi zastopnika jugoslovanskega generalnega konzulata v Celovcu Alfonsa Naberžnika in prelata Aleša Zechnerja.

O umetniku Stupici in njegovem umetniškem delu je spregovoril prof. Luc Menaše, njegova izvajanja objavljamo v celoti, saj so navzočim dala vpogled v umetniški opus tega velikega slikarja. Prof. Menaše je tozadevno dejal:

Delo Gabrijela Stupice je ena iz se bodo poznejši rodovi navduševali tudi nad umetnostjo naših dni. Ob vseh cenjenih, na videz učenih in lažnih besedah, ki so jih o njej že zapisali, se po pravici bojimo, da bodo tudi te misli o našem velikem slikarju izvele kot brezobvezno in brezvezno ženje še nismo otopeli, da smo v tem našem nezanesljivem času še vedno upravičeni govoriti o osebnostih in da med tistih ohrabrujočih resničnosti, zaradi katerih vemo, da v tem stoletju vsakovrstnih pretresov, nasilja in grogovarjenja, ki ga lahko brez spremembe ponavljamo ob sleherni priložnosti. Res je: če bi imeli vsaj v govorjenju kanec tiste izrazne moči, s katero se odlikuje slikar, zaradi katerega smo se zbrali, bi bili takšni strahovi odveč; tako pa se nam vse, kar porečemo, zdi podobno neboljgljenu jecljanju. In vendar nam ravno Stupičev vztrajni in zagrizeni boj z nalogami, ki si jih je tako samoumevno zastavil, hkrati

ti navdaja tudi z neko samozavestjo, češ česa vsega je zmožen človek, ki se povsem posveti svojemu delu, ki ne meneč se za nič od tega, kar nas ostale mika, zaustavlja in bega, odhaja naprej, sam in samcat na svoji poti in tolikanj večji, čim bolj je osamljen in daleč od nas.

Zakaj kljub vsem neštetim priznanjem, ki jih je doživel, kljub svojemu pomembnemu učiteljskemu delu, navkljub vsem, ki so poskušali odkriti in razložiti skrivnosti njegovega ustvarjanja, ob vseh prijateljih in znancih, ki so ga častili in ga slave, je ta „veliki temni slikar z otroškim srcem“, kot sem ga nekoč imenoval, koračil po tem našem svetu kot samotnen neznanec, neodvisen, sam in samostojen, kolikor je to dandanašnji sploh še mogoče. Od tistih odmaknjenih let, ko je bil delal v Zagrebu, se je njegova umetnost nenehno presenelljivo in obenem naravno razvijala, bolj presenelljivo in obenem naravneje kot pri katerem koli

drugem našem slikarju: iz izročila zagrebške slikarske šole in njenih vzorov, iz plodnih razgovorov s starimi mojstri v samosvojo izraznost, v svet neresnične pravilčnosti, v enkratno ustvarjanje in izrabo naslikanih papirjev, v strašljivo igro navideznih naključij, v smirno belino, na prag niča.

Stupica, najbolj v samega sebe zaprti slovenski in jugoslovanski umetnik, pri katerem smo vselej obstali nekje ob durih njegove delavnice, kaj šele, da bi spoznali njegov intimni človeški jaz, se je po na videz brezglavih zakonitostih tega našega življenja bolj razprl pred nami kot kak drug ustvarjalec, saj smo prav prek njegovega slikarstva tudi sami postali soudeleženci vseh njegovih sanjarj, strasti in begov, žrtve istih strahov, s katerimi se je tako hlabro bojeval na življenje in smrt. Vseeno je, ali imamo pred seboj njegova tudi po merah velika dela ali pa drobne osnutke na papirju, povsod je prisoten isti neznanjsko občutljivi in v istem trenutku neusmiljeno razčlenjujoči opazovalec, „človek na preži“, sveti obsedenec, sladostno ubirajoč korak natanko po rezilih nožev, ki parajo našo podzavest. Da se je ta osvajalet novih svetov nenehno vračal k izviru, k tistem rokodelskemu znanju, s katerim je bil začel, k otipljivi resničnosti, ki mu je vedno dajala novih moči, vse to ga dela še večjega in po svoje dokazuje, da se ta naš največji slikar tudi v slikarstvu ni prevzel ter da se še vedno uči.

Pred četrt stoletja sem zapisal: „Ne čudimo se, da se je že do danes spletla prava legenda okrog slikarstva Gabrijela Stupice“. Kako ne bi še mnogo bolj veljale te besede zdaj, ko se je že takrat presenelljivo umetniško delo še razraslo in doživelo novo zaporedje razburljivih preobrazb? Gabrijel Stupica, v se pogrezneni ustvarjalec, je ves čas hkrati živel med nami in bil nekje daleč od nas, ves predan svojemu delu, ki mu je kot nikomur med nami pomenilo obenem srečo, bolečino in poglaviti smisel življenja, edinstveno obvezo in edino odrešitev.

Slovenska poezija na Dunaju

Dunajsko Društvo za književnost in jugoslovanski kulturni center na Dunaju sta prejšnja sredo vabila v palačo Palfy, kjer sta v okviru literarnega večera predstavila dvojezično antologijo slovenske poezije Na zeleni strehi vetra — Auf dem grünen Dach des Windes. Kot znano, je antologijo izdala založba Heyn v Celovcu, uredil pa dr. Boris Paternu. Slednji je tudi ob tej priložnosti spregovoril o knjigi in o sodobni slovenski poeziji.

Pesmi v nemškem prevodu je interpretirala igralka Marion Degler, medtem ko sta Kajetan Kovič in Gustav Januš svoje pesmi brala v slovenščini.

Med številnim občinstvom je bil tudi jugoslovanski veleposlanik v Avstriji Novak Pribičević in mnogo Slovencev, ki živijo na Dunaju.

vs, ki so čutili z ljudstvom in z njegovo široko podporo organizirali oborožen odpor, obenem pa tudi že začeli graditi novo, ljudsko demokratično oblast. V skupnem vsenarodnem boju proti fašističnim okupatorjem so bile združene vse slovenske pokrajine, posebno mesto in vlo-

go pri nastajanju in razvoju OF pa je odigrala Ljubljana, ki je bila „država v državi“. Predavatelj je naglasil, da je bila oborožena borba na Slovenskem sad skrbnih priprav potom široko razpredene mreže odborov OF, medtem ko je najtesnejša (Dalje na 4. strani)

AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

Vljudno Vas vabimo na razstavo slikarskih del
AKADEMSKEGA SLIKARJA
prof. Gabrijela Stupice

Razstava je odprta do 29. maja 1981

od ponedeljka do petka
od 13.00 do 17.00 ure

Prisrčno vabljени!

Že deset tisoč obiskovalcev na razstavi „Zlato iz Kolumbije“

V ciklusu razstav „Kulture neuvrščeni“ je pripravil Slovenski etnografski muzej iz Ljubljane reprezentativno razstavo. Postavili so jo v Muzeju v Goričanih pri Medvodah. Gre namreč za razstavo zlata Banke republike Kolumbije iz Bogote. Iz največje zakladnice zlata na svetu je bilo izbranih 300 zlatih predmetov in 50 predmetov izredne keramične umetnosti iz sedem najbolj pomembnih starih kultur Kolumbije. To so znamenite kulture Calima, Muisca, Narino, Quimbaya, Sinu, Tairona in Tolima. Časovno zajemajo razstavljeni predmeti čas od I. do XVI. stoletja, do prihoda španskih zavojevalcev v Južno Ameriko. V umetnosti obdelovanja zlata so kolumbijski strosledci dosegli popolnost v reliefu in v vseh tehnikah od varjenja do pozlate, tanjenja, tiska, do zapletenega vlivanja v tehniki izginulega voska. Predmeti na razstavi v Goričanih vse to dokazujejo. Razstavljeni so izredne umetnine kot so nakit Indijancev, drobne in velike figure, ki so jih polagali v grobove, daritveni predmeti, zlate maske in glasbeni instrumenti, čelade, oklepi in drugo — vse iz zlata, in vsi ti predmeti so vsak zase tudi velika umetnina. Zgo-

vorno nam predstavljajo staro zgodovino, umetniški razvoj, zapletenost verovanja in načina življenja starih prebivalcev današnje Kolumbije. Razstava oživlja staro legendo o „El Doradu“, o zlatem poglavarju Muiscov, o zlatu in smaragdih, ki so jih zmetali njegovi podaniki ob njegovem ustoličenju v sveto jezero Guatavita, ki še danes budi poželjne iskalce zlata. Na razstavi so tudi predmeti, ki jih že desetletja čuva v svojih trezorjih Banka republike Kolumbije tudi taki, ki so jih odkrili šele v zadnjih letih in so sedaj prvič predstavljani na razstavi leta v muzeju Goričane.

Poleg razstave predvajajo tudi filme o Kolumbiji, tako da se obiskovalci razstave lahko celoviteje seznanijo o vseh sedmih kulturah Kolumbije iz predšpanske dobe.

Razstavo leta je do slej obiskalo že več kot deset tisoč obiskovalcev, kar brez dvoma potrjuje o izredno velikem zanimanju za to razstavno prireditev; med obiskovalci so tudi mnogi inozemci, posebno Avstrijci. Razstava je odprta še do 31. maja, vsak dan razen ponedeljka, od 10. do 18. ure po jugoslovanskem času.

ZALOŽBA RTV LJUBLJANA:

V počastitev jubileja OF nove plošče in kasete

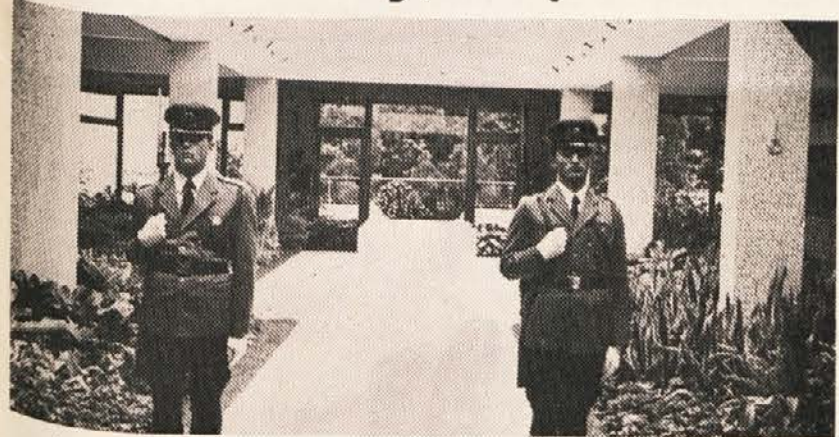
V počastitev 40-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte je založba RTV Ljubljana izdala jubilejno serijo gramofonskih plošč in kaset. Pod naslovom „Še pomnite tovariši“ gre za šest govornih kaset z dokumentarno kroniko o poti slovenske delegacije na II. zasedanje AVNOJa, o ustanovitvi Osvobodilne fronte slovenskega naroda do znanne dolomitske izjave leta 1942. Kasete z naslovom „Med Slovenci onstran Karavank“, vsebuje pričevanja o razmeroma malo znanem pohodu prvega bataljona Savinjskega odreda konec avgusta leta 1942 na Koroško; kasete „Slovenska narodna pomoč“ pa predstavljajo spomine slovenskih žensk o njihovem delu v vrstah slovenske narodne pomoči. Zadnji dve kaseti pa govorita o umetniškem delovanju kulturniške skupine 14. divizije med njenim legendarnim pohodom na Štajersko in o slovenski narodnoosvobodilni vojski. Kasete so dokumentarno izredno velikega pomena, saj na le-teh govorijo pričče, ki so doživljale zgodovinske trenutke in ki so kot udeleženci NOB

vsaka po svoje prispevale k zmagi nad fašizmom.

Drugi del kaset oz. plošč je glasbenega značaja. Pri tem gre razumljivo za borbene in revolucionarne pesmi. Album, ki nosi naslov „Hej brigade“, je posnel Partizanski pevski zbor in sicer 17 partizanskih pesmi. Naslov „Na svoji zemlji“ ima plošča s posnetki Moškega pevskega zbora lesarjev Slovenije in za Vojaški orkester ljubljanske garnizije, tudi v tem primeru gre za partizanske in borbene pesmi. Potem je tu še plošča „Štirinajsta“ s posnetkom koncertne drame Darijana Božiča, ki je doživela premiero lani.

To je brez dvoma lep prispevek založbe RTV Ljubljana ob 40-letnici Osvobodilne fronte, ki ni le namenjena nekdanjim borcem, ampak bodo tako ploščice kot kasete našle številne ljubitelje, zlasti mladino, ki se zanima za zgodovinska pričevanja ustanoviteljev OF in za partizansko in borbene pesem, ki je našega človeka spodbujala v boju proti fašizmu. Kasete in ploščice lahko naročite v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu, Pavličeva ulica 5-7.

Spominski kraj „Josip Broz Tito“

Minulo je leto dni odkar je umrl jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito. Od tlej se dan na dan vrstijo obiski hiše cvetja — Titovega groba, kjer se velike množice ljudi iz vse Jugoslavije in tudi inozemstva klanjajo spominu tega velikega voditelja. Okoli štiri milijone ljudi je do slej obiskalo hišo cvetja, kar pomeni blizu dvajset tisoč dnevno.

Ze lani so pričeli urejati spominski kraj „Josip Broz Tito“, ki obsega več objektov, to so: hiša cvetja, kjer je Tito pokopan, muzej „25. maj“, Titova rezidenca v Beogradu s stranskimi objekti, arhiv in knjižnica, otok Vanga z rezidenco in „bela vila“ na otoku Brioni.

Tako bodo vsi objekti, kjer je Tito živel in delal, javnosti dostopni. V muzeju „25. maj“ so razstavljeni številna odlikovanja, darila tujih državljanov, numismatične zbirke in druge dragocenosti, ki jih je Tito prejel doma in v tujini. Nadalje bo javnosti dostopna tudi Titova zbirka umetniških slik, ki vsebuje tudi dela največjih mojstrov dvajsetega stoletja.

Predsednik Tito je vso svojo imovino zapustil Zvezi komunistov Jugoslavije pri čemer so upošteevane tudi vse založniške in avtorske pravice. Možnost ogleda vseh Titovih daril in prostorov v katerih je predsednik SFRJ deloval, bodo obiskovalcem dale še večji vpogled v življenje in delo te največje osebnosti 20. stoletja.

Ne dovolimo zastrupljanja mladine

V okviru prireditev ob letošnji 40-letnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda je bilo prejšnji teden tudi predavanje v dijaškem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu. Na povabilo Zveze slovenske mladine je zbranim poslušalcem govoril tovariš Ivan Križnar iz Ljubljane, ki je prikazal nastanek in razvoj OF ter orisal njen značaj in njeno vlogo v protifašistični narodnoosvobodilni borbi.

Kot zgodovinar in arhivarski strokovnjak je predavatelj svoja izvajanja podkrepil z navajanjem obsežne literature in neštetih dokumentov, pri čemer je poudaril, da so najbolj pristno in prepričljivo pričevanje nedvomno obranjeni arhivski materiali iz tedanje dobe. Na osnovi takih dokumentov je prikazal, kako se je OF razvila v vsenarodno gibanje, v katerem so se združili vsi, ki so se zavredali usodnosti tedanjih dogodkov;

Kresovi slovenske mladine ob obletnici zmage nad fašizmom

Za 8. maj je Zveza slovenske mladine pripravila v Pliberku in v Globasnici kresova, ki sta zagorela v spomin na zmago nad fašizmom, na ustanovitev Osvobodilne fronte slovenskega ljudstva pred 40. leti in na podpis avstrijske državne pogodbe. S kresovi je navezala na staro tradicijo, ki je še vedno živa pri matičnem narodu, kakor tudi pri Slovencih v Italiji.

V PLIBERKU je domača mladina in mladina iz širše okolice v spomin na zgodovinske dneve prepevala delavske in partizanske pesmi, zastopniki ZSMS iz Žalca pa so recitali pesmi Kajuha ter predvajali pesmi. Navzoči so bili tudi predstavniki osrednjih političnih organizacij.

Krajevno združenje slovenske mladine v **GLOBALNICA** je isti večer zažgalo kres blizu sv. Heme nad Podjuno. Mladinci so nakopičili tako veliko „kopicico“, da se je kres, po poročilu nekega Podjunčana, ki se je pozno vračal z dela, svetil do Kokja in dalje Dobre vasi. Točno ob pol desetih so zažgali kres ob katerem je spregovoril novo izvoljeni predsednik krajevnega odbora ZSM v Globasnici Rudi Benetik. Spomnil se je zgodovinskih obletnic, opozoril je na zločine fašizma, ki je uknil vse

slovenske kulturne in gospodarske ustanove in pustil izseliti nad 1000 Slovencev — med njimi tudi 26 Globašanov, 9 Brešanov, 4 Podjunčanov.

Nadalje je govoril o pomenu današnjih prireditev ob dnevu zmage nad fašizmom, da se je tudi še danes treba pokloniti žrtvam, ki so padle v boju za osvoboditev in proti fašizmu. Prvotako se je danes treba zavzemati za odkrito zavestništvo demokratov in antifašistov obeh narodov na Koroškem, poleg tega pa je poudaril, da se je treba spomniti dejstva, da bi brez obojestrane partizanske akcije Slovencev in drugih svobodoljubnih narodov bil narodni in politični sestav danes popolnoma drugačen, predvsem Slovencev sploh ne bi bilo več! Kot zaključek pa je dodal, da ima prižiganje kresov, tudi odporniško tradicijo. Včasih so ko-

roški partizani prižigali na vidnih gorskih predelih in večjih hribeh kresove in s tem oznanjali koroškimi Slovencem bližajoči se konec vojne.

Kres je mladino zagrel in po cagavem začetku, posebno ko je prišla ojačitev iz bližnje Stare vasi in Blaznice, so v polkrogu ob kresu zapeli še marsikatero partizansko pesem, npr.: Na oknu glej obrazek bled, Bratje le k soncu, k svobodi, Šivala je deklila zvezdo idr.

Mladino je razveselil tudi neki zvonar iz Solnograda, ki je vtil tudi nove zvonove sv. Heme in je ob kresu obžaloval, da ni imel fotoaparata, da si bi napravil spominke slike, saj takšnega petja ob kresu še ni doživel. Prav gotovo si bo to noč ob kresu dobro zapomnil. Čez polnoč je ostala večina ob kresu. Prav na tihem si je verjetno vsakdo mislil, da je ta prva akcija krajevnega združenja ZSM Globasnica kar dobro uspela, in to naj bi bil poziv za 8. maj 1982, ko bo več rok še več doprineslo k morebitni popolnejši organizaciji te izvrstne tradicije.

V poročilu mladine iz Globasnice, po katerem smo prevzeli večji del tega poročila, pa je ob koncu povedano: Odšli smo počasi od „Huncle“, kraja na katerem je še vedno naprej plametel ogenj kresa, v znamenju tradicije antifašistične borbe in kot dokaz pripravljenosti za uresničitev naših narodnih hotenj.

Help music 81 Danica Čertov na 2. mestu

Najboljše pevske skupine, na področju narodne glasbe in popa ter najboljši pesmarji, ki so nastopili že v Borovljah, Bekštanju in Friesachu ter se uvrstili do 3. mesta, so se nedeljo zvečer merili v celovški delavski zbornici. Med devetimi pesmarji je nastopila tudi Danica Čertov, dijakinja sedmega razreda Slovenske gimnazije, ki je dosegla v Borovljah drugo mesto. Tu di v Celovcu je Danica s pesmijo Karla Destovnika-Kajuha, v kateri opeva grob talcev, zopet zasedla drugo mesto. Prvo mesto je zasedel W. Wurzer iz Wölfnitza, ki je zapel pesem, v kateri opiše brezbriznost do drugega „Warum habt ihr denn kein Herz?“ S 1. mestom si je pridobil pogodbo za snemanje plošče pri podjetju „Help“ Drugo in tretje mesto pa je bilo nagrajeno s 5000.— šilingi. Med predvajalci običajnih popevk in imitacij, sta bila Wolfgang in Danica skoraj na napačnem mestu. Žirija je to takoj spoznala in jima zapisala največ točk.

Mislim, da imamo dolžnost, da tako zmogljive pesmarje v lastnih vrstah podpiramo in jim nudimo mož-

nost strokovnega izpopolnjevanja in izobraževanja, da se jim ne bo treba vlačiti celo življenje po takšnih helpih. Konkretno si predstavljam štipendije ali financiranje seminarjev za pesmarje.

Kot manjšina potrebujemo ljudi, ki širijo kulturo na tako kvaliteten način in s tem sooblikujejo naš umetniški ugled. monika zeichen

Danica Čertov je s 149 točkami dosegla drugo mesto pri solistih. Posnetek je bil nastopljen dan prej na slavnostni prireditvi obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev v Domu glasbe, kjer je Danica ravno tako navdušila publiko.

Spomnili smo se naših mamic

Materinski dan so praznovala skoraj vsa prosvetna društva širom južne Koroške. Ker pa ni mogoče, da bi o vseh poročali, bomo omenili vsaj tiste, o katerih menimo, da imajo že staro tradicijo. Tako so imeli na RADISAH materinsko proslavo pod motom „popoldan za mame“. Mladi igralci so pod vodstvom požrtvovalne Lenije Lampichler posrečeno in duhovito zaigrali igro „Modra vrtnica“. Učiteljica Marija Woschitz je mlade pevce naučila nekaj pesmi. Nastopili pa so tudi recitatorji in mladi pevki, ki sta ob spremljavi kitare in harmonike znali navdušiti staro in mlado. Vsekakor je radiška materinska proslava pokazala, da radišani tudi sami mnogo ustvarijo na področju kulture in znajo pridobitev novega kulturnega doma dobro izkoristiti. Hkrati je nedeljski popoldan tudi jasno pokazal, da se vztrajno in potrpežljivo delo z mladino vsekakor obrestuje in da ne ostane brez sadov. Ne nazadnje lahko tudi z veseljem v srcu ugotovimo, da na Radišah z ozirom na bodočnost ni vzroka za malodušje. V novem kulturnem domu v ŠENTPRIMOŽU je priredilo

materinsko proslavo SPD „Danica“. V okviru sporeda je bil nastop otrok tamkajšnjega dvojezičnega otroškega vrta s pesmicami, deklamacijami in igrkami, pod vodstvom S. Pörtsch in Helene Novak. Igrico „Oko za babico“ je z otroci naštudiral Franci Polzer starejši, pomagala pa mu je Micka Hobel. Danica Kežar je vodila mlajši mladinski zbor, ki ima visoko kakovost in je dobil zaslužen aplavz. Odlična citraška Marjana Polzer pa je ob spremljavi mladih pevcev izvabljala iz strun čudovite akorde, medtem ko je učiteljica Valentinič Ani pripravila z otroci za materinski dan primerne deklamacije. V polni dvorani je zbrano publiko pozdravil predsednik SPD „Danica“ Stanko Wakounig. Prireditev je obiskal tudi župan Albert Holzer, ki pa je moral minuto pred pričetkom oditi, ker je dobil žalostno sporočilo, da mu je umrl oče.

V ŽELEZNI KAPLI so otroci skupno s SPD „Zarja“ pripravili materinski dan. Kot posebnost kapelske materinske proslave pa lahko smatramo to, da so na tej proslavi sodelovali tudi prosvetaši iz Dobreve pri

Jubilejna prireditev Po poteh partizanske Ljubljane

Skoraj sedemstisočglava množica se je udeležila zadnje sobote 25. pohoda po poteh partizanske Ljubljane. Dolge kolone so se vile mimo zgodovinskih krajev boja proti fašizmu v Ljubljani, ki je ta dan slavila 36. letnico osvoboditve. Tudi nekaj koroških Slovencev je korakalo poleg številnih borcev partizanov, lovecev, tabornikov in delavcev številnih delovnih organizacij.

Več kot 30.000 gledalcev pa je sledilo tekmovalnemu delu jubilejnega pohoda po poteh partizanske Ljubljane. Najzahtevnejši je bil gotovo partizanski marš, ekipno tekmovanje, na katerem morajo vsi trije člani ekipe hkrati doseči cilj. Proga za moške je 28 km dolga, za ženske pa 8 km. Nadalje so se pomerili športniki v kolesarski tekmi, na štafeti in v teku prijateljstva. Med tekmeči je bilo tudi mnogo tekmovalcev iz inozemstva.

Za nas so zanimivi posebno še podatki štafete (fantje 3 X 1000, dekleta 3 X 600), na katerih so sodelovale tudi ekipe Dijaškega doma SSD v Celovcu in Zvezne gimnazije za Slovence. Rezultati štafete bratstva in enotnosti 3 X 1000 m:

1. SSD Gimnazija Ravne 7:47,45 min, 14. Dijaški dom 8:52,33, 24. Gimnazija za Slovence 10:13,57, 3 X 600 m:

1. Gimnazija Ravne na Koroškem 4:39,30, 7. Gimnazija za Slovence 5:15,16, 14. Dijaški dom 5:47,08.

Ljubljani. Zbrano publiko, med katero sta bila tudi predsednik ZKP v Ljubljani tovariš Pavle Zaucer-Matjaž in znani kulturni delavec Bine Otorepec, oba iz Ljubljane, je pozdravil predsednik SPD „Zarja“ Peter Kuhar in čestital mamicam k njihovem dnevu. V okviru proslave so sodelovali tamburaši „Zarje“ pod vodstvom Mihija Azarijana, mladinski zbor, ki ga vodi direktor Poldi Cvelj, moški pevski zbor SPD „Zarja“ in pionirska folklorna skupina pod vodstvom Uršije Paul. Gostje iz Dobreve pa so nastopili z recitatorsko in folklorno skupino. Med kapelskimi prosvetaši in prosvetaši iz Dobreve namreč obstoja že večletno tesno medsebojno sodelovanje. Tako na primer tamburaši „Zarje“ vsako leto „seminarijo“ s tamburaši iz Dobreve v Slovenskem primorju.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJE

Viktringer Ring 26
(Yinko Kušej)
telefon [0 42 22] 72 5 65

Gasometergasse 10
(Milka Kokoč)
telefon [0 42 22] 32 5 50

Spoštovani starši!

Vljudno vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJE V SAVUDRIJI letos v 2 izmenah:

1. izmena: od 6. avgusta do 20. avgusta 1981
2. izmena: od 20. avgusta do 3. septembra 1981

Koordinacijski odbor nudi:

Prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsakega 10 otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico; prevoz v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1400 šilingov; prevozni stroški: 400 šilingov.

Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je za 1. izmeno [6. 8. do 20. 8.] do 30. junija, za 2. izmeno [20. 8. do 3. 9.] do 15. julija.

Koordinacijski odbor nudi vse potrebne informacije za koriščenje podpore za letovanje s strani zavarovalnic.

RAZGLAS

V zvezi z letovanjem otrok na morje išče koordinacijski odbor vzgojitelje. Interesenti naj se javijo pisмено na enega od zgoraj omenjenih naslovov do 25. junija 1981.

Pogoji za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin [prednost imajo učitelji (ce) študentje (ke) pedagoške smeri].

Ne dovolimo . . .

(Nadaljevanje s 3. strani)

povezava med OF in partizansko vojsko onemogočila okupatorju, da bi partizanske jedinice kdaj koli pregale slovenske zemlje. Nasprotno so se v teh pogojih oblikovale tudi velike enote partizanske vojske, kar je že med vojno omogočalo osvoboditev večjih ozemelj in uresničevanje slovenske državnosti — kajti OF kot široko ljudsko gibanje je boj za narodno osvoboditev povežala tudi z bojem za družbeno preobrazbo, ki jo je slovenski narod uresničil po osvoboditvi skupaj z ostalimi narodi in narodnostmi Jugoslavije.

Prav tako osnovano je predavatelj opozoril tudi na drugo plat medvojne zgodovine slovenskega naroda: nastanek protiljudskih grupacij, ki so se udinjale okupatorju ter v njegovih službi in z njegovim orožjem vodile boj proti narodnoosvobodilni vojski. Brez sleherne emocije, mirno in stvarno, podkrepljeno z neizpodbitnimi dokumenti (večinoma iz zaplenjenih italijanskih in nemških arhivov ter s pričevanji preživelih sodobnikov) je opozoril pot domobrancev, bele garde, četnikov in sorodnih formacij — pot, ki je vodila vse od boja proti lastnemu ljudstvu tja do največjega izdajstva v zgodovini slovenskega naroda.

Poslušalci so izvajanem predavatelja sledili z zanimanjem in vidno prizadeti — saj smo vendar tudi koroški Slovenci bili vključeni v vsenarodni osvobodilni boj, v katerem smo pod vodstvom OF v najtesnejši povezavi z matičnim narodom doprinesli nesorazmerno velik delež k osvoboditvi izpod nacišističnega nasilja. Ravno zato pa so tudi odločno povedali svoje mnenje „zastopniku nasprotnega tabora“, ki je prišel s svojimi varovanci, da bi povedal „drugo plat resnice“: da se v resnici niso partizani (ki jih je dosledno imenoval le komunista) borili proti Nem-

cem, temveč domobranci — ki so jih Nemci očitno prav zato oborožili in plačevali (?); da so domobranci prisegli bogu in se borili za vero (na strani nacišistov proti partizanom — op. pis.) — pa je moral potem priznati, da niso partizani temveč Nemci preganjali slovenske duhovnike; itd. itd. Na vprašanje, ali misli, da s takimi trditvami prispeva k utrjevanju enotnosti koroških Slovencev, je odgovoril, da take enotnosti sploh ni, marveč obstajata dva tabora — „komunistični in katoliški“, in je še dodal, da se del katoliškega tabora še danes priznava k domobrancem (radovedni smo, kaj bosta k tej trditvi povedala Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kultura zveza).

„Zastopnik nasprotnega tabora“ (kakor se je sam predstavil) je bil tisti Brunec, ki je bil več let vodja mohorjevega dijaškega doma v Celovcu, kjer je zdaj baje „samo“ vzgojitelj. Ne vemo, koliko držijo govorce, da je bil ta „gospod“ baje domobranski oficir. Videli in slišali pa smo, kakšne sadove rodi danes njegovo vzgojiteljsko delo, saj je eden njegovih varovancev „vedel“ celo za „dokumente“, po katerih da je Tito samega Hitlerja zaprosil, da bi ga imenoval za gauleiterja(!).

Občinstvo je na take neslanosti odločno odgovorilo in nedvoumno povedalo, da med koroškimi Slovenci v vojni nismo poznali narodnega izdajstva in da tudi danes ne dovolimo, da bi kdorkoli vnašal v naše vrste tako miselnost in zastrupljanje njo predvsem mladino. Opozorjeno pa je bilo tudi na svetopisemsko sodbo o tistih pastirjih, ki zapustijo svoj čredo. Mislimo, da je treba Mohorjevo družbo javno in resno vprašati: kako dolgo bo še zapirala oči pred dejstvom, da se pod njenim plaščem narodno-zaslужne ustanove dogajajo take stvari v njenih dijaških domovih?

SLOVENSKO ČEBELARSKO DRUŠTVO ŠMIHEL

vabi ob svoji 60-letnici na slavnostno prireditev, ki bo v nedeljo 24. maja 1981 z začetkom ob 10. uri pri Schwarzlnu v Pliberku.

Spored:

- Govor predsednika Slovenskega čebelarskega društva Šmihel
- Govor pokroviteljev, častnih gostov in predstavnikov povabljenih društev
- Spored bodo popestrili pevci moškega pevskega zbora „Kralj Matjaž“ iz Libuč ter pevci iz Zagorja ob Savi
- Sledi ogled razstave: „Čebelarstvo včeraj in danes“. Skupno kosilo
- Nato kulturni spored s srečolovom
- Zaključek ob 16. uri

Pokrovitelji prireditve so:

deželni glavar Leopold Wagner
generalni konzulat SFR Jugoslavije v Celovcu
župan občine Pliberk Franc Mikusch
dr. Matevž Grilc
dipl. inž. Feliks Wieser

Mladinci iz Pliberka in Globasnice praznovali 1. maj v Trstu

PRVI MAJ — Vseposod v svetu, razen v državah, ki jih tlači ena ali druga oblika fašističnega nasilja, proslavljamo delovni ljudje spomin na žrtve v Chicagu obešenih organizatorjev delavskih stavk 1. maja 1886. Žrvovali so se zato, da bi proletariatu dali svobodo in pravico biti srečen. Pravica biti srečen pomeni, da ima vsak narod pravico sam odločati o lastni usodi in političnem sistemu. Pravica biti srečen pomeni tudi čisto preprosto, biti srečen v družbi, ki je vsestransko svobodna. Torej osvobojena pomanjkanja, lakote, bolezni izkoriščanja človeka po človeku, militarizma, rasizma, vojne in krivice.

PETEK, 1. MAJ 1981 — Pravica biti srečen je bila tudi zapisana na zastavah, ki so plapolale v prvomajskem jutru v Trstu. Mladinci krajevnega združenja Zveze slovenske mladine Pliberk (bili so organizatorji

tega potovanja) in krajevnega združenja v Globasnici so se rano zjutraj udeležili prvomajskega sprevoda po cestah in ulicah Trsta. Dokaj lepo števalo se jih je peljalo z avtobusom za tri dni v to pristaniško mesto in njeno okolico. Nekateri izmed nas so prvič sodelovali oz. se udeležili take delavske manifestacije, ki se je udeležilo nad 10.000 ljudi, predvsem mladine. Slovenska skupina ima navado, da zadnjih 500 metrov teče na glavni trg Trsta, to je znamenje napada in jurišanja. Tisti izmed nas, ki tega niso poznali so bili iznenadeni in so celo mislili, da se je zgodilo kaj „hudega“.

Po tej manifestaciji smo obiskali križ nad Trstom, kjer stoji spomenik padlim borcem proti fašizmu, pred katerim smo se tudi slikali. Zanimiv pa je bil tudi ogled starega ogromnega kamnitega vodovoda, ki je v preteklih časih služil vaščanom za dobivanje morske vode predvsem za gradnjo starih masivnih hiš. Danes

ne deluje več in je pomemben le kot spomenik. Isti večer smo bili v Števerjanu blizu Trsta povabljeni na vrtno veselico, ki jo prirejajo vsako leto na ta dan skupno z vinsko razstavo. Pod košatimi kostanji smo za-

plesali ob zvokih neke domače glasbene skupine. Dan navrh smo si v Trstu ogledali novi kulturni dom, kjer nam je direktor razkazal prostore, med katere spadajo celo prostori za lutkarje in za razstave, pa tudi fitness-soba ter moderna telovadnica, katero naj bi koroški mladinci spoznali ob kakšni športni tekmi ali ob kakšnem gostovanju, kakor so želeli gostitelji. Popoldan smo obiskali Založništvo tržaškega tiska in Primorski dnevnik, ki je začel izhajati leta 1943 kot Partizanski dnevnik. Tiskali so ga skrivaj, kurirji pa so ga raznašali po vsej deželi. Izhajal je vsak dan! Danes je glasilo tistih Slovencev, ki nadaljujejo politiko v smislu načel OF. Njegova politična vloga je danes predvsem v tem, da kot glasilo podpira zahteve po zboljšanju razmer v katerih živijo Slovenci v Italiji, na vsak način pa je najbolj razširjeni slovenski časopis med Slovenci v Italiji. Poslopje, v katerem je danes Pri-

morski dnevnik, je bilo nekaj sedež Ciril in Metodove šole. Leta 1930 so jo fašisti razpustili. Po koncu druge svetovne vojne je bilo poslopje obnovljeno, tako da imajo v njem prostore poleg redakcije, še tiskarna in druge obveščevalne in založniške institucije Slovencev v Italiji.

Obiskali smo tudi stalno slovensko gledališče v Trstu. Poslopje je bilo prvotno kulturni dom, ki so ga leta 1920 zažgali fašisti. Slovensko gledališče priredi vsako sezono osem gledaliških komadov v slovenskem jeziku, prav tako pa priredi okoli 10 koncertov na leto. V priložnosti gledališča je tisto soboto bilo mogoče obiskati še slikovno razstavo o Osvobodilni fronti. Mladi pop-koncert v Križu, kjer smo se mudili že prejšnji dan pa nam je nudil možnost za tesnejše spoznavanje slovenske mladine iz tega kraja.

Zadnja in najbolj pretresljiva točka obiska na Primorskem je bil ogled koncentracijskega taborišča v „Rižarni“. To edino javno priznano nacistično uničevalno taborišče v Italiji je dobilo to ime zato, ker je bilo poslopje prej tovarna in sušilnica riža. V poslopju, ki je bilo dograjeno leta 1913 in so ga leta 1943 vzeli v posest Nemci, so zapirali predvsem partizane in civilno prebivalstvo. Okoli 20 do 25.000 ljudi je šlo skozi prostore „Rižarne“. 4 do 5.000 ljudi pa je bilo ubitih. Glavne žrtve so bili Slovenci in Hrvati, tudi Italijani so bili vmes in Židje, ki so jih v glavnem deportirali v Nemčijo. Nemški nacisti so usmrtili jetnike predvsem s plinom, številne pa so postrelili oz. jih bičali s pletenim jeklenim bičem, ki je imel na koncu kovinsko prizmo, do smrti. Trupla so večinoma zažigali v na dvorišču postavljeni peči, v kateri so lahko naenkrat zažgali 50 do 70 trupel. To peč, ki so jo dobili od tržaške policije, so Nemci sami podrli, da bi zabrisali sledove. Vendar prič je dovolj. Pretresel nas je tudi ogled ozkih celic smrti, v katere so stlačili 4 do 6 ljudi, za katere ni bilo več možnosti, da bi preživel.

Prvi maj v Trstu in okolici je bil za vse obiskovalce velikega pomena, saj smo se seznanili tako s sedanji političnimi in življenjskimi okoliščinami, v katerih živijo Slovenci v Italiji, spoznali pa smo tudi zgodovino delavskega gibanja in narodov v tej pokrajini, zraven pa še navezali stike z mladino.

Poročilo in slike
Rudi Benetik

V A B I L O

na gostovanje kabareja ROTER GAMSART (Graz)

Ali veste, kakšna žival je „epidromedus germanicus“? Igralci skupine „Roter Gamsart“ iz Gradca vam jo bodo pokazali in razložili: edina živalca je, ki bo preživela eksplozijo nevtronske bombe na avstrijskem ozemlju. Kabaret „Roter Gamsart“: to so skeči, prizori in pesmi o avstrijskem delavskem gibanju, o antifašističnem boju in o boju za mir. Vabimo vas, da se udeležite ene treh prireditev na Koroškem in da si ogledate način, kako si priladiš napredna avstrijska mladina svojo zgodovino, zgodovino avstrijskega ljudstva, in kako vidi njegovo bodočnost.

Kabaret „Roter Gamsart“ je meseca marca navdušil publiko v Šentjakobu v Rožu. To ga je spodbudilo, da se vrne na Koroško:

- SOBOTA, 16. maja: OBIRSKO, ob 19.30 uri pri Kovaču. Prireja: SPD Obir.
- PETEK, 22. maja: Celovec, ob 20. uri v Dijaškem domu SŠD. Prireja: SPD Biserica in krajevna organizacija ZSM Celovec.
- SOBOTA, 23. maja: PPLIBERK, ob 20.30 uri v Posojilnici. Prirejata: Krajevni organizaciji ZSM-Pliberk in ZSM-Globasnica.

Odlično sodelovanje med Elanom in Koroško deželno smučarsko zvezo

Lansko leto v začetku decembra je tovarna Elan na Brnci prevzela pokroviteljstvo nad smučarskimi tekmami za Koroški deželni pokal, v soboto pa je že vabila na razdelitev pokalov smučarjem Koroške smučarske zveze. Zbrane funkcionarje Koroške smučarske zveze s predsednikom Alexom Breščanom na čelu, smučarje in predstavnike tovarne Elan iz Brnce in Begunje je pozdravil zastopnik brnškega Elana Janko Zwitter. Ob tej priložnosti je seznanil zbrano publiko s proizvodnjo brnške tovarne Elan, ki na leto izdela 200.000 parov smuč in ima zaposlenih 100 sodelavcev. Posebno je poudaril kooperacijo med Elanom in Koroško smučarsko zvezo, o kateri je menil, da je bila zelo plodna. Izrazil je željo, da bi se to sodelovanje nadaljevalo. Predsednik Koroške deželne smučarske zveze se je iskreno zahvalil za izkazano pomoč in izrazil upanje, da bo to sodelovanje med zvezo in Elanom tudi v bodoče tako dobro kot je bilo doslej. Ob tej priložnosti je nazakal razne težave s katerimi je soočena Koroška smučarska zveza in pozval vse navzoče, da bo treba v bodo-

če bolj štediti, predstavnike Elana pa, da bi se še bolj zavzeli za potrebe Koroške deželne smučarske zveze. Zahvalo Elanu za izkazano pomoč so izrekli tudi ostali smučarski funkcionarji zveze. Iz njihovih govorov je bilo razvidno, da smatrajo tovarno Elan na Brnci za svoje koroško podjetje. Direktor matične tovarne Elan v Begunjah Bogataj se je zahvalil za zaupanje koroških smučarjev Elanovim smučem in menil, da ni pričakoval takšnega plodnega sodelovanja, še posebno pa ga je razveselilo dejstvo, da koroški smučarji smatrajo Elan za svoje koroško podjetje.

V okviru razgovora so obravnavali tudi vprašanje, kdaj bo Elan sprejel v avstrijski SKI POOL. Trenutno je položaj koroških smučarjev takšen, da ne smejo tekmovati z elankami v avstrijskem nacionalnem moštvo. Po mnenju Janka Zwitterja bo po vsej verjetnosti v dveh letih tudi Elan v avstrijskem SKI POOLu, tako da ne bo več ovir pri raznih tekmovanjih za smučarje z elankami. Po razdelitvi pokalov je bila prijetna družabnost.

Predstavniki Elana in Koroške deželne smučarske zveze z zmagovalci za ELAN-SKI deželni pokal.

Valentin Polanšek 82

BRATOVSKA JESEN

..II. del

Tovariš je določil: „Vsak tovariš se takoj znajde na svojem terenskem mestu s svojo celico in trojko! Tebe čaka Stane, saj veš!“ Na škofijski Komendi je vest o izbruhu vojne proti Jugoslaviji zamaš iskala Jožeta Nedeljo na njegovi sobi. Človek, ki je tja prišel, si je mislil dvoje: Ali se je skrivil ali pa pobegnil po svoje v tisto šentjakobsko Koprivno... Natakarići Vesni pa je ušel kozarec iz roke, ko jo je ves prepaden dobil gostilničar v točilnici. To je izjecljal, preden je burnil naprej: „Če imaš godca kje v svoji sobi, lepo te prosim, spravi ga od hiše, spravi ga od hiše! Vsak čas bo primarširala nemška vojska. Vojaki bodo žejni, pa še huje, vse bodo vedeli in povsod bodo iskali svoje nekdanje dezertarje. Se razume, da moraš videti, da jaz ne maram že kar prvi dan priti z Nemci navzkriž. Jaz sem gostilničar, jaz sem za goste, jaz sem... jaz sem...“ Vesna je na ves glas prijekala k Matevžu v sobo. Kakor razni ljudje in funkcionarji različnih kategorij, tako so tudi klubski člani tisto dopolne usodne cvetne nedelje še in še telefonirali in tako drug drugemu zvezo blokiral. Zbegan ljudi so v vseh mogočih in nemogočih oblikah mrzlično iskali odgovore in rešitve in vsaj zasilne izhode...

Pri Klubu koroških Slovencev je bilo na hitro sklicani seji nekaterih odbornikov sklenjeno, kakor tudi po raznih drugih pozitivnih elementih, zvestih državi, da se vsak takoj odzove klicu po prostovoljcih. Določili so pooblaščenca, ki naj seznanj vse koroške ubežnike, da se takoj pridružijo prostovoljem in se zberejo ob tej in tej uri na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Z vlakom se bodo odpeljali v smer Karlovac, kjer se formirajo vojaške enote za obrambo dežele in države. Še drugih vesti je frlelo vse gosto po Ljubljani, tako da večina ni vedela, kaj je treba. Četudi se mu je zdelo sporočilo jako nebulozno, se je predsednik doktor Julij Felaher opremil s trpežno civilno obleko, obul je dobre gojzarice in se z nahrbtnikom odpravil na vlak. S Korošci pa so nastali problemi... Predsednik kluba je slutil, kaj bo z rojaki; bil je v hudi duševni stiski, ker se ni upal osebno organizirati odhoda ubežnikov. Vedel je, da jih bo najprej zajela panika, nato bo vsak v sebi začutil koroško domotožje, potem bodo prišli na dom s svojimi najnimi hribovskimi gledanji, potem se bodo prepuščali zdaj tej zdaj oni emociji, pa se bodo med sabo dali, ali pa bodo še klubskemu vodstvu očitali, da jih posiljuje... Točno tako je bilo. Poznalo se je, da je bil Felaher res rojen Ziljan in pristni Korošec po nravi! Nihče od ubežnikov se ni navduševal za prostovoljce. Ugladnik je dobil nekaj Zečanov in jim pridigoval: „Hitlerja bomo enkrat ugnali v kozji rog. Potem vas bomo vozili s kočijjo okoli, jedli in pili boste, kar boste hoteli!“ Kelih Maksi je zmajeval z glavo in začudeno odrezal: „A mi bomo spet samo pomožni delavci, vi pa boljši ljudje? Morda bo pa drugače!“ Niso se zedinili, da bi se ravnali po uglednikovem na-

svetu. Vsak je imel do grla dovolj svojih osebnih skrbi, ki pa so bile različne; kajti berači so imeli beraške, posestniki pa posestniške.

Jakovčev je imel stike z nekim rojenim Rožanom, ki pa je drugače živel na Jesenicah. V stik sta prišla po ilegalni organizaciji. Jakovčeva skupina je bila prva nared, ko je bil čas za to.

Ta trenutek pa je prišel, ko so ustanovili Osvobodilno fronto slovenskega naroda. Jakovčev je držal svoje domačine skupaj. Brez ugovora so ga sami določili za nekakšnega komandanta. Pa so se pomikali iz ljubljanske okolice proti severu. Cilj je bil domači kraj tam onstran Košute. Za napatnico so dobili Jakovčevi še svarilo: Varujte se nekega Jeseničana Blažica! Znano je, da bo vaš iskal v domačem kraju.

Prvi basist se je pridružil Jakovčevi skupini. Tako je bilo točno določeno. Njegova brata prideta zraven za Trzičem. S komandantom so bili vsi trije bratje, zvesti proletarci, ki so kljub hribovskemu izvoru takoj zapopadli zahteve in organizacijske namene slovenske delavske partije in jasno uvideli, da je samo tako pot do preživetja, da se samo tako slovenski narod prebije skozi hitlerski peklenški ples. Nobena tajnost ni bila, da bo vsak čas Sovjetska zveza posegla v vojno. Tedaj pa bo tudi slovenska ilegala začela z vstajo proti okupatorju in njegovim zaveznikom.

Za Trzičem, kamor so čez dva dni prišli brez zaprek, so se po daljšem času dobili z bratom prvega basista. Najhujše pa jih je čakalo, ko so se spustili pošev čez Košutine severne stene, čez snežine in vrtohlave gamsove stečine proti domači dolini.

Po daljšem postanku vrh grebena, kjer je vsak lovil svoje priprošnje in se notranje pripravljaj na najnevar-

Evropa v malem

Naše bivanje v Novem Sadu še vedno odmeva. Vtisi in doživetja bodo ostali nepozabni, posebno gostoljubnost naših kolegov - urednikov novosadskega Dnevnika, saj so nepretgoma skrbeli za naše dobro počutje in seveda za kar največ informacij o Novem Sadu in Vojvodini, ki je po svoji multinacionalni sestavi

narodov in narodnosti samih. In če pravice, katere tam uživajo narodnostne manjšine, primerjamo s pravdami koroških Slovencev, je razlika na dlani. Tu se samo po sebi ponuja želja, namreč, da bi bili tudi pri nas na Koroškem vsaj približno na istem začetku kot so v Vojvodini. Na žalost pa smo daleč pred začetkom

Toda povrnimo se v Novi Sad, v časopisno podjetje Dnevnika. Tam nihče nikogar ne vpraša kakšne narodnosti da je, pač pa, da službeno mesto zahteva znanje več jezikov. V tiskarni namreč tiskajo številne časopise in revije v raznih jezikih, najmanj v petih, zato je potrebno obvladati več jezikov. V desetinastropni hiši Dnevnika ima eno nadstropje Slovaška narodna skupnost. Tu imajo uredništvo svojega časopisa Hlas Ljudu ter uredništvo slovaške založbe Obzor. Slednja izdaja knjige v slovaškem jeziku, okoli trideset knjig založijo letno. Večinoma gre za leposlovna dela, pa tudi za strokovne knjige od šolskih do poljudno znanstvenih. K temu pride literarna revija, list za mladino, revija za otroke in vsakoletni koledar slovaške narodne skupnosti.

Pravo založniško industrijo predstavlja založba madžarske narodne skupnosti Forum. Slednja zaposluje 1500 ljudi, kot smo že zapisali, izdaja dnevnik Magyar Szo in druge časopise regionalnega in lokalnega značaja, predvsem pa je močna njena založniška dejavnost. V okviru te založbe izhajajo knjige vojvodinskih madžarskih pisateljev ter dela pisateljev drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Letno pri tej založbi izide šestdeset knjig. Te prodajo v Forumovih knjigarnah, posebna mreža pa skrbi za prodajo iz Madžarske uvoženih knjig. Med revijami naj omenimo literarno glasilo HID, ki izhaja v Novem Sadu in Užnet, ki jo izdajajo v Subotici.

Vse večje narodnosti imajo na novosadski Univerzi svoje stolice ali lektorate. Tako imajo študentje raznih narodov in narodnosti možnost študija v svojem materinskem jeziku. Zato tudi nimajo večjega pomanjkanja strokovnih kadrov, saj imajo stalni prirastek inteligence, kar je za sleherni narodno skupnost velik in važen pomen.

Kulturno življenje narodov in narodnosti, ki živijo v SAP Vojvodini, je izredno pestro in bogato (kot je pokazal primer KUD Maksim Gorki, čigar dejavnost smo že opisali). Le-to se med drugim tudi močno odraža na radiu in televiziji. Oddaja

ne čase večajo iz leta v leto, programe v raznih jezikih bodo do leta 1985 povečali na 58 ur dnevno, tako, da bo vsaka narodnost imela po nekaj ur na dan svojega oddajnega programa. Oddaje seveda tečejo po različnih valovnih dolžinah in so razne oddaje možne tudi ob istem času. Tudi televizijske oddaje širijo potom samostojnega novosadskega TV studia, ki pod okriljem RTV Beograd do-

Zapiski z obiska v SAP Vojvodini

Nada Maksimovič in Stevan Popović z gosti s Koroške pred spomenikom padlim borcem NOB na Fruški gori

V filmu je prikazan upor vojvodinskih kmetov proti fašizmu ter seditenje življenje bivših partizanov in tistih, ki so jih podpirali v času NOB. Tako bi lahko zabeležili še ta ali drugi vtis kot na primer izlet na enega od vrhov Fruške gore, Iriški venec, kjer imajo urejena spomeniška obeležja žrtvam, padlim v boju proti okupatorju.

Zadnji dan našega obiska je bil na sporedu še ogled studija in razgovor z urednikom aktualnih oddaj RTV Beograd, pogovor z vodjo mednarodnega press centra ter ogled kongresnega centra Sava. Največje doživetje pa bil obisk hiše ceterja na Dedinjah v Beogradu, kjer počiva lani umrli predsednik SFR Jugoslavije Josip Broz-Tito. Tu človek spozna kako jugoslovanski narodi ljubijo svojega pokojnega voditelja, kako se dostojno klanjajo njegovemu spomenu. Okoli dvajset tisoč ljudi obišče dnevno Titov grob. To so mase ljudi, ki potrpežljivo čakajo v vrsti; v njihovih očeh je žalost in ponos, iz njih sije tudi odločnost da nadaljujejo pot, katero jim je Tito začrtal - in da branijo svobodo, katero so priborili z velikimi žrtvami in da čuvajo pridobitve in ugled nove Jugoslavije v svetu.

Ob koncu zapiskov o vtisih našega

Forum - založniški center madžarske narodne skupnosti

vi prebivalstva neke vrste Evropa v malem. Zato je enotedenski obisk v nas zapustil številne lepe vtise o tem mestu, njegovih lepotah, ljudeh, ki tam živijo in o iskrenosti s katero pripovedujejo o svojih uspehih pa tudi težavah. Zavedajo se, da je reševanje narodnostnih vprašanj zelo občutljiva zadeva, ki se ne da odpraviti z enkratnim administrativnim ukrepom, zakaj v tem oziru se vedno znova porajajo novi momenti, katere je treba sproti obravnavati in reševati. Tako ni čudno, če nam je glavni urednik Dnevnika, Fric Steiner povedal, da so, kar zadeva narodnostna vprašanja, šele na začetku. Da pa se za njihov pristop k prakticiranju enakopravnosti narodov in narodnosti živo zanimajo zahodno evropske države, pa je tudi podatek o uspešnosti narodnostne politike Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine oziroma SFR Jugoslavije. Iz zapisov o naših vtisih o obisku v Novem Sadu, in na tem mestu bilo že dosti povedanega, kakšna je vsakodnevna praksa tretiranja enakopravnosti. Tega nam niso povedali le uradni forumi, ampak smo to slišali iz ust pripadnikov prizadetih

- in kljub temu vedno znova slišimo, da je manjšinsko vprašanje na Koroškem rečeno, da imamo tako ali tako že preveč pravic.

Ko te naše vtise premeľamo zdaj doma in skušamo opisati, kako se imajo narodi in narodnosti v Vojvodini, nam naša resnično postaja čedalje bolj shriljiva, pogled v bodočnost pa nič obetaven. Pa smo v Novem Sadu vsak dan slišali, da je narodnostno vprašanje socialno vprašanje. In smo spet pri paradoksu: tam „na Balkanu, v nerazviti državi“ so sposobni reševati in dajati tako širokogrudno pravice - pri nas, v državi s skoraj najvišjim standardom v Evropi, pa ni mogoče dati niti najosnovnejšega, kar je za razvoj neke manjšine potrebno. Ob tem zdaj niti ne mislimo na sredstva, ki so za to potrebna, ampak na ustvarjanje vzdušja in medsebojnega spoštovanja in na odpravo nacionalne mržnje, kar je prvi pogoj za mirno sožitje večinskega z manjšinskim narodom. Biti Slovenec na Koroškem in se kot takega javno deklarirati, je že pogumno dejanje, povezano s številnimi težavami v vsakdanjem življenju.

biva svojo podporo. Iz zapisanega sledi, da je na delu veliko število urednikov in sodelavcev z vseh področij na katerih se narodi in narodnosti kulturno in družbeno politično udejstvujejo. Ob tej priložnosti pa ne gre prezreti dejstva, da potom sodobnih medijev izmenjujejo oziroma posredujejo kulturne sporede, katere seveda prevajajo v jezike posameznih narodov ali narodnosti. Kul-

Novo gledališče v Novem Sadu

tumno izmenjavajo pa ne gojijo samo med seboj, ampak se zanimajo tudi za kulturo evropskih narodov, kot je to med drugim bil primer uprizoritve Handkejeve ‚Publikumsbeschimpfung‘ v madžarščini, ki jo je naštudiral ansambel gledališča te narodnosti v Subotici.

Močan vtis je v nas zapustila tudi premiera novega filma „Široko je lišče“, katerega je posnelo novosadsko filmsko podjetje Neoplanta film.

obiska v Novem Sadu lahko še povečamo, da je ta obisk za nas bil izredno poučen in zanimiv, da smo tam nabrali številne informacije takorekoč s prve roke in da nam bo to pri našem nadaljnjem delu tudi koristilo. Zato naj tu še enkrat izrazimo zahvalo našim gostiteljem v Novem Sadu, uredništvu Dnevnika, ki je omogočilo naše enotedensko bivanje v glavnem mestu Vojvodine.

nejši del poti, je komandant trdo pribil:

„Če komu spodrsne, ga odnese v globino, niti glasu ne sme biti!“

Presunljivo in vendar za vsakega samo po sebi uvidevno.

Tako so se po treh letih odsotnosti domačini v nevami noči skrivaje vračali skozi najnevarnejši del priljubljenega, a hudičeve Košute.

Uglednež je že zdaj nosil v sebi osebno misel: Čim smo na domačih tleh, jo potegnemo na svoje in nihče nas ne bo našel. Tako se je vedno bolj izoblikovala zamisel o skrivačih. Tega ne bo izvedel ne komandant ne kdo drug. Vojno in Hitlerja moramo preživeti! Je žebal in se zaklinjal hkrati. Nekje je razumljivo, da se vsak rešuje, kakor ve in zna, kadar je potopljenec zanič ladje...

Ivan-Johan je bil najbolj razočaran od vseh ubežnikov, kajti na dogovorjeni sestank na Šmarni gori ni bilo ne Maksija ne Matevža ne Blažiča. Ko je slednjega imensko omenil Stanetu, se je ta zgrozil:

„Kod pa si tega Blažiča vzela? On ni iz moje trojke, pa tudi iz tvoje ne!“

„Jaz sem bil prepričan, da si ga ti organiziral.“

„Kod si to imel?“

„Matevževa nevesta ga je tudi omenila.“

„Potem ga je njej nekdo podtaknil. Orkamalora, Ivan, tega gada se varujva! Takoj je treba o tem obvestiti tudi Vesno...“

„Nadja je njeno ilegalno ime!“

„Tako, da, Nadjo je treba točno obvestiti, pa tudi njeno trojko skojevcev.“

Čakala sta prvi dan.

Čakala sta drugi dan.

Onstran Sore sta imela zaupnike, pa nista vedela, kako priti do njih. Podnevi sta opazovala, kako se po

glavni cesti iz Kranja v Ljubljano premikajo nemške vojaške čete.

Tretjo noč je prišel zaupnik z Nadjine strani s pismenimi poročili. Ivan-Johan se je zadrževal s kurirjem na kraju srečanja, Stane pa je šel v skrivalnico in ob baterijski svetlobi prebral pisma.

Potem so prostodušno govorili dolgo v noč:

„Kakšen namen ima to, da Šentvid pride pod nemško okupacijsko oblast, Ljubljana s Šiško vred pa pod italijansko? Kolikor poznam fašistično taktiko iz naše Primorske po tovariših ubežnikih in nemško nacistično po tebi, zankrat ne vem, kje bo več možnosti za razvoj OF.“

Ivan-Johan se je nehote delal važnega:

„Na vsakem terenu se bodo našli domačini, s katerimi bodo dobri organizatorji ustanovili tudi dobro organizacijo. Jaz za moj delež tam pod Obirjem vem, da bo uspelo. Vse polno je izrazitih levičarjev in komunistov.“

Stane je mislil: ‚Več kot tri leta nisi bil v domačem kraju. Kaj veš, koliko se je spremenilo. In kar se v današnjem času spreminja, je vedno tako, da mi nastradamo.‘ Glasno pa tovariša prijatelja Korošca ni maral spravljati iz ravnotežja. Stane je bil prekaljen komunist iz Šentvida pri Ljubljani. Na svojem delovnem mestu je vplival na sodelavce. Z uspehom. Samo šef ga je zato vrgel na cesto.

Stanetov zaupnik je prišel v gostilno. Nekaj nemških vojakov je sedelo in pilo pri dveh mizah. Nihče se ni posebej oziral na prišleka. Vesna-Nadja pa je prebledevala, kakor da je noseča...

Gostilničar ni vedel, kaj bi prijaznega storil natakariči, da bi dosegel dvoje reči pri lepoticah: Kako se nekako opravičiti, ker se je zadnjič tako bedasto obnašal. Kako ji dopovedati, da proti godcu Jožetu osebno nima

ničesar. In drugo: Koliko ji naj pri dodatni plačici priznakne, da bi za velikonočne praznike vendarle ostala v krčmi, kajti zaradi nemške vojašine se obeta še in še dobička. Zlasti, ker jemlje tudi marke in pfenige.

Krčmarica je bila drugega mnenja:

„Vesna dobi dopust kot obljubljeno. Saj ne bo komplikacij, ker ji ni treba prestopiti demarkacijske črte pri Žibertovi gostilni v Šiški.“

Vrhu tega se je ona v poštenem slovenskem srca požvižgala na Hitlerjeve vojske in pfenige in marke. Kakor se tudi za srbskega kralja nikdar ni ogrevala, ker je bilo njeno slovensko srce tolikokrat užaljeno s strani beograjskih oblastnikov in ljubljanskih podreptnikov. Ona je še vedno rada posanjala o samostojni slovenski državi s poštenimi sosedi in mirom po vseh gostilnah. Falotje, kaj je ostalo od obljubljenega SHS? Vojna...

Vesna-Nadja je postala ključna povezovalna oseba med Ivanom-Johanom in Stanetom na Šmarni gori Matevžem na Komendi, zaupnik pa je igral dobrega kurirja po vseh treh krajih.

Vesno-Nadjo sta obvestila o sledečem: Matevža bova poslala na Peco. Se pravi, vrnil se bo v svojo tako zaželjeno šentjakobsko Koprivno. Samo počakati mora še nekaj časa, če potrebno skrit nekje na varnem in za našo zvezo dosegljivem kraju. Morda, Nadja, kar pri tebi. Gostilne so za Nemce najmanj nevarne. Ti pa se po tvojem kanalu poveži s skojevci proti štajerski strani. Ko pride čas, se pravi, ko bo okupator pokazal svoj pravi obraz in bo medtem že boljše vreme, boš tudi ti šla z Matevžem proti Peci. Preko tvojega domačega kraja in Savinje to ne bo poseben problem. Zaenkrat pa samo čakati, kakor čakava tudi midva, da dobimo nova napotila iz Ljubljane.

(Dalje prihodnje)

Odzivi
na razpis

Pred tedni smo objavili v našem listu razpis Društva slovenskih pisateljev v Avstriji in Kluba Prežihov Voranc v Celovcu za prevod srbohrvaške partizanske pesmi v nemščino.

Na razpis je prispelo pet prevodov, izmed katerih je žirija (ki so jo sestavljali Janez Wutte-Luc, prof. Štefan Pinter in Janko Messner) izbrala in nagradila naslednje tri: 1. nagrado prejme Kristijan MOČILNIK, sodelavec Mladja; 2. nagrado prejme Milan PISKERNIK iz Ljubljane; 3. nagrado prejme Franc VAUTIJA iz Železne Kaple. Nagrade (prva v višini 1000 šilingov, druga in tretja po 200 šilingov) prispeva Zveza koroških partizanov v Celovcu.

Na prošnjo zgoraj omenjenih družtev zdaj iz vzgojnih vzrokov in zaradi zanimivosti še enkrat objavljamo originalno besedilo pesmi v hrvaščini ter vse tri nagrajene prevode.

Po šumama i gorama
naše zemlje ponosne
idu čete partizana,
slavu borbe pronose.

Neka znade dušman kleti,
da če kome slomit vrat,
prije čemo mi umrijeti
nego svoje zemlje dat.

Zgazit čemo izdajice,
složiti se u borbi toj,
spasiti kuće, oranice
osloboditi narod svoj.

• prevod Kristijana Močilnika:

Auf den Bergen unsrer Ahnen
und am dunklen Waldesrand
ziehen tausend Partisanen,
rufen auf zum Widerstand.

Der verdammte Feind soll wissen:
unsrer Land bekommt er nicht!
Kämpfen wollen wir verbissen,
daß er sein Genick sich bricht.

Fahrt zur Hölle, ihr Verräter!
Niemals könnt ihr uns entzweien.
Hütten, Felder unsrer Väter
werden wir im Sturm befreien!

• prevod Milana Piskernika:

Tapfre Partisanen schreiten
durch der Heimat Flur und Wald,
ihrer Kämpfe Ruhm verbreiten
in dem stolzen Vaterland.

Und wir werden dafür sorgen,
daß der Feind den Hals sich bricht,
für das Land wir sterben morgen,
lassen's doch im Stiche nicht.

Die Verräter wir zertreten
in dem Kampfe eng vereint,
retten Felder und Heimstätten,
endlich wird das Volk befreit.

• prevod Franca Vautija:

Durch die Wälder über Berge
stolzes Erbe unsrer Ahnen
tragen(d) hoch des Kampfes Ehre
schreiten Gruppen Partisanen.

Unsre Todesfeinde, Schergen,
die den Hals uns brechen trachten,
wissen, daß wir eher sterben,
als in Sklaverei zu schmachten.

Strafen wollen wir Verräter,
einig, fest im Kampfe sein,
retten Häuser, Fluren, Felder,
unsrer ganzes Volk befreien.

Žirija je ugotovila, da je Močilnikov prevod sicer bolj svoboden, kakor sta druga dva, da pa je manj patetičen in bolj partizansko trd, zgodovinsko resničen, spodbuden, „borben“; pa tudi jezikovno in stilistično najbližji temu, kar imenujemo prepsnitev v nemščino.

Če pa kak bralec drugače misli, naj se javi v pismu bralca, saj bo s tem stvari samo koristil.

Za žirijo: Janko Messner

Praznik občine Ajdovščina

Pred nedavnim je obhajala občina Ajdovščina svoj tradicionalni praznik, ki ga praznuje vsako leto v spomin na pomembni dogodek v zgodovini slovenskega naroda: na ustanovitev prve slovenske vlade, ki je bila ustanovljena 5. maja 1945 prav v Ajdovščini. S tem zgodovinskim praznikom se je v bistvu sklenila graditev nove, ljudske oblasti, za katero je slovenski narod izbojeval pogoje in položil temelje že v slavni narodno-osvobodilni borbi.

Občina Ajdovščina meri 352 km² in predstavlja 1,7% slovenskega prostora. Sodi med povprečno razvite občine v SR Sloveniji. V gospodarskem pogledu in v pogledu razvoja družbenega življenja je po vojni dosegla bistven napredek. Iz nekaj majhnih obratov, bolj obrtne značaja, so se razvila industrijska podjetja, ki dajejo občini pretežno industrijski značaj, saj je v

letu 1979 industrija ustvarila 61,1% celotnega prihodka občine oziroma 63,3% ustvarjenega dohodka v občini. Okrog 13% družbenega proizvoda odpade na samostojno osebno delo, od tega 10% na kmetijstvo in 3% na obrt.

S svojo površino sodi občina Ajdovščina med srednje velike občine. Šteje 22.471 prebivalcev in je gosteje poseljena vzdolž ceste Podnanos-Nova Gorica. Razen mesta Ajdovščina, ki ima nekaj čez 5.000 prebivalcev, prevladujejo manjša naselja, med katerimi jih ima le nekaj več kot tisoč prebivalcev.

Prednost občine predstavlja njena ugodna geografska lega v Vipavski dolini. Po dohodku na prebivalca se občina Ajdovščina uvršča na 26. mesto med 60 slovenskimi občinami. V občini je precej zastopana živilska predelovalna industrija, lesna industrija, kovinska industrija ter nekaj drugih obra-

tov. Pomembna gospodarska dejavnost je tudi gradbeništvo, medtem ko so ostale gospodarske panoge zastopane le v manjšem obsegu. V letu 1979 je bilo v občini zaposlenih 6.837 ljudi v družbenem sektorju in okrog 300 v zasebnem sektorju. Med zaposlenimi je 43% žensk.

Vzporedno z gospodarskim razvojem je šel v občini tudi razvoj družbenega področja – pred leti nekoliko počasneje od gospodarstva, toda zlasti v zadnjem času so na tem področju zabeležili bistven premik; pa tudi za bodoče se bavijo z velikimi načrti. Na področju otroškega varstva so v Ajdovščini odprli nov vrtec, tako da je zdaj vključenih v varstvo 23% vseh predšolskih otrok. Vendar so na tem področju – ravno zaradi velikega števila zaposlenih žensk – potrebe še vedno velike in bi do leta 1985 morali zmogljivosti skoraj podvojiti. V osnovnošolsko izobraževanje je letno vključenih okrog 2.700 otrok. Na področju kulture je bila urejena Pilonova galerija, dejavnost pa so popestrile predvsem tudi kulturne prireditve na Zemonu. V telesni kulturi strmi za množičnostjo, kot pomembno pridobitev pa navajajo predvsem novo telovadnico na Policah v Ajdovščini.

Med načrti, ki jih nameravajo uresničiti v prihodnjem obdobju, so zgraditev vodovoda Gaberje-Planina, nadaljnja izgradnja kanalizacije in čistilnih naprav (letos bo zaključena čistilna naprava v Ajdovščini); predvsem pa poudarjajo potrebo po kvaliteti v gospodarstvu in razvijanju vseh tistih vzporednih dejavnosti, ki pomenijo kvaliteto življenja.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 15. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Ljudje — 9.30 Rusčina — 10.00 5000 let egipčanske umetnosti — 10.30 Prvenstvo v skakanju čez plot — 12.20 Seniorski klub — 13.00 Poročila — 17.30 Medvedi so se osvobodili — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Družinska oddaja — 18.49 oddaja kmetijske zbornice — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.15 Moderna revija — 21.20 Panorama — 22.20 Načelo lastne odgovornosti — 23.20 Mednarodni plesni turnir.

SOBOTA, 16. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Rusčina — 10.35 Delavska kultura — 11.30 Načelo lastne odgovornosti — 12.30 Ljudska glasba iz Južne Tirolske — 13.00 Poročila — 15.35 Srečen konec ob Aterskem jezeru — 17.00 Risanje, slikanje, oblikovanje — 17.30 Gusarji — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stavimo, da... — 22.00 Šport — 23.10 Pomladni jazz na Dunaju.

NEDELJA, 17. 5.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Socialna varnost — 14.50 Oče ni poročen — 16.45 Pinocchio — 17.10 Po poteh Odiseja — 17.40 Otrokom za lahka noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Avstrijska ljudska glasba — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Ta in ona sreča — 22.25 Poročila.

PONEDELJEK, 18. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Francoščina — 10.30 Dvojno življenje dr. Clitterhousa — 12.00 Zgodbe mojih prvih ljubezni — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Fauna Iberica — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 Lisice — 21.55 Šport — 22.40 Poročila.

TOREK, 19. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Tako gospodari transportno podjetje — 10.30 Happy end ob jezeru Attersee — 11.55 Hans in Lene — 12.10 Doktor in ljube živali — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Deklica iz Avignona — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike

iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Vrata treskajo — 22.35 Poročila.

SREDA, 20. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Francoščina — 10.05 Salzkammergut — 10.35 Nič mi ne obljubljalj! — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Redakcija — 17.00 Ukradena ura — 17.30 Viki in mačni možje — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Čudovito življenje — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Evropejci — 21.45 Finalna igra UEFA CUP — 23.15 Poročila.

ČETRTEK, 21. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Avstrijska zgodovina — 10.15 Želim si žival — 10.30 Evropejci — 12.00 Hans in Lene — 12.15 Waltoni — 13.00 Redakcija — 16.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Prosim k mizi — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sončni konji — 21.05 Vaš nastop, prosim! — 21.50 Šport — 22.40 Poročila.

Klub prijateljev lova Celovec vabi na REDNI OBČNI ZBOR v nedeljo, 24. maja 1981, s pričetkom ob 10. uri v Kulturnem domu na Rađihah.

AVSTRIJA 2

PETEK, 15. 5.: 17.25 Pregled sporeda — 17.30 Solska oddaja — 17.45 Socialna država — 18.00 Socialna varnost — 18.30 Železiste, da vam zaigramo — 19.00 Kremenčkovi — 19.25 Živali iščejo dom — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zdravniški svetovalec — 21.15 Moderna revija — 21.20 Iz političnega življenja — 22.20 Komedija — 23.45 Poročila.

SOBOTA, 16. 5.: 15.30 Plavalni turnir — 17.00 Dunajski slavnostni te dni — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Nogomet — 19.00 Za prijatelje filma — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Zadeva za ljudskega odvetnika — 20.15 Veliki prizor — 21.55 Izdaja v trdnjavi Brava — 23.30 Poročila.

NEDELJA, 17. 5.: 11.00 200 let tolerantnega patenta — 14.00 Športna popoldne — 17.00 Pregled sporeda — 17.05 Le trou Normand — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Nič mi ne obljubljalj! — 22.10 Šport — 22.25 Bogovi in ljudje ob Gangesu — 23.10 Chicago 1930 — 23.55 Poročila.

PONEDELJEK, 18. 5.: 17.55 Pregled spore-

da — 18.00 Znanje danes — 18.30 Orientacija — 19.00 Muppet-show — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Doktor in ljube živali — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Ogleдалo — 0.00 Poročila.

TOREK, 19. 5.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Razgovor z Herodotom — 18.30 Galerija — 19.00 Muppet-show — 19.25 Šport — 21.18 Kviz v rdeče-belo-rdečem — 22.05 Deset pred deseto — 22.35 Klub 2.

SREDA, 20. 5.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Po Avstriji — 19.00 Muppet-show — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kultura v sredo — 21.05 Šok moderne — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Sedem mrtvih po naročilu — 0.05 Poročila.

ČETRTEK, 21. 5.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Brez nagobčnika — 19.00 Muppet-show — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dalli, dalli — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 nato poročila.

SLOVENSKE ODDAJE
RADIO CELOVEC

PETEK, 15. 5.: 14.10 Obzornik — Dr. A. Feinig: Domača imena — Veselo naokrog.

SOBOTA, 16. 5.: 9.45 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 17. 5.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmika naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 18. 5.: 14.10 Koroški obzornik — Napoved sporeda — Akademija slovenske gimnazije (1. del).

TOREK, 19. 5.: 9.30 Pesem nas družiti — posnetki 1. družinskega petlja na Rađihah 26. 4. 1981 — 14.10 Koroški obzornik — Werner Berg (reportaža) — Pomladno veselje.

SREDA, 20. 5.: 14.10 Koroški obzornik — Naše pesmi — Koroški kulturni pregled.

ČETRTEK, 21. 5.: 14.10 Koroški obzornik — Poskočno z ansamblom „Trim“.

KRAJEVNO ZDRUŽENJE ZVEZE SLOVENSKE MLADINE V ŽELEZNI KAPLI vabi na OBČNI ZBOR v soboto, 16. maja 1981 ob 17. uri v hotelu „Obir“ v Železni Kapli. Po občnem zboru bo ob 19. uri dia predavanje o „zgodovini koroških Slovencev. Predavatelj: sodelavec Slovenskega znanstvenega inštituta Teodor Domej.

NAŠA KNJIGA

UNSER BUCH

Lovro Kuhar — Prežihov Voranc

• DOBERDOB

Vojni roman slovenskega naroda

V tej knjigi je podal Prežih zelo ostro in prepričljivo sliko trpljenja, boja, tihega, skelečnega, pod pepelom bdečega besa in jeze. Čim dlje gre imperialistična vojna, čim več vojakov ta požre, tem bolj odpadajo tudi iluzije.

V tem romanu pripoveduje o usodah slovenskih kmečkih in delavskih fantov ter mož, ki so se morali pod zatiralno avstroogrsko zastavo boriti; v njih pa je tla želja po miru, po rešitvi izpod tujega jarma, po samoodločbi slovenskega naroda v sklopu enakopravnih jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Celoplastno, 504 strani, ščitni ovitek, običajna cena 190, klubska cena 142.—

Navedene knjige lahko dobite oz. naročite tudi v knjigarni „NAŠA KNJIGA“ Celovec, Pavličeva 5—7

JUGOSLAVIJA

PETEK, 15. 5.: 8.45 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.45 Čez tri gore — 18.15 Obzornik —

18.25 Memorialna arhitektura — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.15 Cik cak — 19.24 TV nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Buddenbrookovi — 22.00 V znamenju — 22.15 Dolgega dne potovanje v noč.

SOBOTA, 16. 5.: 8.00 Poročila — 8.05 Mini-godci v glasbeni deželi — 8.15 Kapitan Kuk — 8.45 Tehnica za natančno tehtanje — 9.15 Palčki nimajo pojma — 9.45 Jezik v javna rabi — 9.55 Dokumentarna oddaja — 10.55 Bolnišnica na koncu mesta — 11.15 Poročila — 15.55 Nogomet: Sloboda — Velež — 17.45 Lažnjivi Kljuec — 18.50 Naš kraj — 19.10 Risanka — 19.15 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Sobotna TV križanka — 21.45 Ura streljanja — 23.25 Poročila.

PETJE IN PLES POD MLAJEM

V okviru te prireditve, ki jo organizira Kulturni urad mesta Celovec bo nastopilo več skupin med njimi tudi SPD „Danica“ iz Šentvidu in Podjuni z mešanim pevskim zborom in triom „Korolan“ s pevci. Nastop „Danica“ bo v soboto 16. maja s pričetkom ob 20. uri. Povezavo bo imel Walter Rubenthaler.

NEDELJA, 17. 5.: 9.15 Poročila — 9.20 Živ žav — 10.10 Tale — 11.10 Kažipot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Jugoslavija, dober dan — 13.35 Poročila — 16.10 Poročila — 16.15 Vaterspola: Triglav — KPK — 17.20 Športna poročila — 17.30 Padatik — 19.10 Risanka — 19.15 Cik cak — 19.22 TV nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Ko pomlad zamuja — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Zanima me — 21.30 V znamenju — 21.50 Športni pregled.

PONEDELJEK, 18. 5.: 8.45 TV v šoli — 16.10 Kmetijska oddaja — 17.10 Poročila — 17.15 Vrtec na obisku — 17.35 Mabel za valanom — 18.00 Pred izbiro poklica — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kir Janja — 21.10 Kulturne diagonale — 21.50 V znamenju.

TOREK, 19. 5.: 9.00 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Kapitan Kuk — 17.30 Ptuj 80 — 18.00 Pisani svet — 18.30 Obzornik — 18.40 Obramba in samozadržita — 19.10 Risanka — 19.15 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Skupno — 21.00 Propagandna oddaja — 21.05 Vzpon Rouganovih — 22.00 V znamenju — 22.15 Iz koncertnih dvoran.

SREDA, 20. 5.: 9.20 TV v šoli — 17.40 Poročila — 17.45 Z besedo in sliko — 18.00 Velike razstave — 18.25 Obzornik — 18.40 Republika revija — 19.10 Risanka — 19.15 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Kako postati švicar — 21.45 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.50 Miniature — 22.05 V znamenju.

ČETRTEK, 21. 5.: 9.00 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Tehnica za natančno tehtanje — 17.55 Mozaik kratkega filma: Tifusarji in smrt Paara Djurice — 18.20 Obzornik — 18.30 Mladi za mlade — 19.10 Risanka — 19.15 Cik cak — 19.22 TV nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Mednarodna obzorja — 21.30 625 — 22.10 V znamenju.

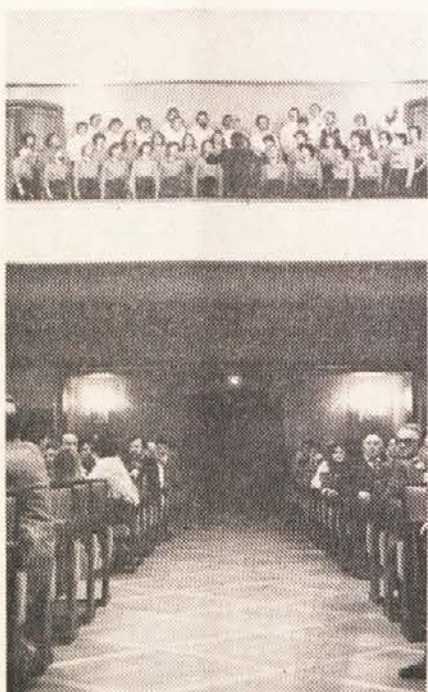
Naše zahteve . . .

(Nadaljevanje z 2. strani)
nad pojavi oživiljanja fašizma.
V tej zvezi je omenil predsednik ZSO tudi nedavni umor dunajskega mestnega svetnika Nittla ter naglasil pravcato prebujenje, ki je ob tem dogodku zajelo vso avstrijsko javnost. Koroški Slovenci pozdravljamo to spoznanje, je dejal, ker že desetletja na lastni koži doživljamo, kam pelje zastupljanje političnega vzdušja, kam vodijo nestrpnost, sovraštvo in nasilje. Zato se iskreno in brez pridržka pridružujemo slovesnim izjavam vseh strank in se z avstrijskim ljudstvom priznavamo k demokraciji in nadaljnemu razvoju demokratičnih pravic, zoper bes in sovraštvo v javnem življenju, k neupoglživemu uporu zoper pritisk in nasilje.

„Hkrati pa ob tej priložnosti in ob spominu na zgodovinske dogodke nedvoumno izražamo svoje pričakovanje, da bo to splošno spoznanje ob tragičnem dogodku pozitivno učinkovalo tudi na reševanje naših odprtih vprašanj,“ je poudaril dr. Zwitter ter dejal, da smo koroški Slovenci zaradi dosedanjega zamudnega reševanja in zlasti zaradi oktroiranja diskriminacijskega zakona o narodnih skupinah zgubili zaupanje, ki ga nam mora vlada šele vrniti s tem, da bo spo- razumno z nami rešila vprašanja,

ki so zapopadena v operativnem koledarju. „Koroški Slovenci noče- mo dvomiti v pripravljenost tako zvezne kot deželne vlade, ki obe sta v zadnjem času poudarili pripravljenost za reševanje našega vprašanja; pa tudi s svoje strani ponovno poudarjamo pripravljenost za dialog. Pri tem pričakujemo tudi v našem primeru od vlade in večinskega naroda zmernost, razsodnost in pripravljenost za sodelovanje, kakor to vlada danes zahteva od političnih dejavnikov. Smatramo, da bo tako sodelovanje v našem primeru brez dvoma koristilo tudi nadaljnemu zbolšanju političnega ozračja in s tem mirnega sožitja v deželi in miru v tem delu sveta. Naše zahteve v operativnem koledarju so zmerne, vendar brez dvoma življenjskega pomena za našo narodno skupnost. To naj bo poudarjeno, ko so neposredno pred nami razgovori, ki terjajo končno konkretne rešitve v zelo konkretnih vprašanjih.“

Ob koncu svojih izjav je pred- sednik ZSO omenil še letošnje ljudsko štetje ter naglasil, da se ponekod že spet pojavljajo poskusi vplivanja in pritiska na našega človeka. Po žalostnih izkušnjah iz zgodovine, še posebej iz leta 1976, ko so celo bojkotirano štetje zlorabili kot „orientacijsko pomoč“ za do-

ločanje krajevnega območja in za okrnitev našega zgodovinskega nasledstvenega prostora, sta zato osred- nji organizaciji koroških Slovencev upravičeno izjavili, da že vnaprej odrekata rezultatom, kakršnikoli bodo, vsakršno veljavnost in da številčna moč in razmerje ne mo- reta biti podlaga za dodelitev manj- šinskih pravic. Sicer pa izkušnje iz narodnoosvobodilne borbe potrjujejo, da smo bili Slovenci naj- bolj močni takrat, ko nas na pa- pirju sploh ni bilo, je poudaril go- vornik ter v smislu Kajuhove pesmi ugotovil, da nismo številke, tem- več „ljudje, ki želimo živeti v miru in prijateljstvu z narodom sosedom, kot enakopravni med enakopravni- mi, v vztrajni zavesti o duhovni in kulturni povezanosti z matičnim na- rodom, ki sta jo OF in NOB tako veličastno za vedno utrdili!“

Delovna akcija naših planincev

Prvega maja so začeli planinci z regularnim dežuranjem na svoji planinski postojanki, „Kočič nad Arihovo pečjo“ na planini Bleščeči. Sicer so naši planinci-meteorologi dežurali tudi pozimi ob nedeljah, vendar je od sedaj pa do 31. decembra koča redno odprta že ob sobotah od štirih popoldne naprej in ob praznikih. V planinskih kočah je vedno dovolj

vrgli na delo v gmajni. Ob poti do Solnic (vreclec vode) so pospravili podrtijo, ki jo je povzročila zima. Letošnja zima sicer ni bila tako hu- da, vendar je še od prejšnje zime ostalo toliko podrtije tik ob poti, da je bilo kar dosti dela. Narezana de- bla smo kar z vozičkom vlačili do kočice, kjer smo jih narezali na manj- še konce, ki se bodo uporabili za

dela, največ pa spomladi, ko je treba večkrat poravnati škodo, ki jo je povzročila zima. Mnogokrat je treba izmenjati kako pokvarjeno opeko na strehi, očediti je treba poti in oko- lico kočice pa tudi v kočici sami je več- krat potrebno kaj popraviti in od- straniti sledi, ki jih je pustila zima.

Kadar se nabere toliko dela, pla- ninci napravimo delovno akcijo. To- krat se je prvega maja sklicala tak- šna delovna akcija in zbralo se je kar lepo število planincev iz Šentja- koba, Rožeka, Loč, Brnce in Kot- mare vasi. Planince so prevzele de- lo v kočici — očistile so okna in po- ribala tla, planinci pa so se medtem

tlakovanje tal pred kočo. Opoldne nam je organizator delovne akcije in gospodar Tonči Koren postregel s pečenimi ribami, ki jih je bil sam spekel. Isti dan je Kočo nad Arihovo pečjo obiskalo mnogo izletnikov, med njimi tudi planinec in član Slo- venskega planinskega društva Celov- ec konzul Alfonz Naberžnik z dru- žino. Tudi on je z navdušenjem po- magal pri delovni akciji in tako smo s skupnimi močmi kaj hitro konča- li z delom. Nato smo pa ob dobrem moštu, „mavžni“ in domači pesmi proslavili uspeh našega truda.

Navdušen planincev

9. KULTURNI TEDEN V GLOBASNICI

- v nedeljo, 24. 5. 1981 ob 14.30 uri igra „KJE JE MEJA“ Nastopajo: igralci domačega društva
- v torek, 26. 5. 1981 ob 20.30 uri „POSVET KULTURNIH DRUŠTEV“
- v četrtek, 28. 5. 1981 ob 20.30 uri „SREČANJE MEŠANIH PEVSKIH ZBOROV IZ PODJUNE“ ob priložnosti 25-letnice mešanega pevskega zbora „PECA“ iz Globasnice
- v soboto, 30. 5. 1981 ob 14. uri „OTROŠKI POPOLDAN“ v ljudski šoli v Globasnici
- v nedeljo, 31. 5. 1981 ob 14.30 uri „VASCIT PR ZILE“ — Ziljska svatba v pesmi, besedi, plesu in glasbi Nastopata: mešani pevski zbor „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu pod vodstvom Lajka Millisavljeviča in folklorna skupina „FRANCE MAROLT“ iz Ljubljane

Razen otroškega popoldneva bodo vse prireditve pri ŠOŠTARJU v Globasnici
Za čas kulturnega tedna razstavlja svoja dela HEMA HUĐL

ZSO

ZVEZA SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA NA KOROŠKEM

OKRAJNA PISARNA PLIBERK
posluje
vsak torek od 9. do 12. ure

V pisarni bo:
Teodor Domej
19. maja 1981

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi člane in prijatelje društva na **SREČANJE SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA NA KOROŠKEM**

v nedeljo, 17. maja 1981, s pričetkom ob 12. uri pri Stjenkovi koči na Trstelju. Organizator tega srečanja je Planin- sko društvo Nova Gorica.
Odhod ob 7.30 uri z omnibusom (ne kot smo pomotoma pisali ob 9. uri) iz Celovca (glavni kolodvor).

PRIJAVE ZA OBISK DVOJE- ZIČNEGA OTROŠKEGA VRTCA v letu 1981/82

sprejme vodstvo otroškega vrtca „naš otrok“ v Celovcu, 10. Oktober Straže 25, tele- fon (0 42 22) 82 8 94 še do 29. maja 1981, od ponedeljka do petka med 8. in 17. uro. Tre- ba je, da starši otroka osebno predstavijo.

PRODAM

gradbeno zemljišče v Ziljski dolini. Lep, miren kraj. Prijave na upravo Slovenske- ga vestnika.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slo- venskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Kla- gentfurt, Sl. Ruprechtstraße 19/IV (Sindok), telefon 84 9 24, telex 42086; uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, tele- fon 32 5 50 - Tiska Založniška in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec - Borovlje.

ŠAH

Prihodnje nedeljo:

5. in 6. KOLO ŠAHOVSKE INTERLIGE PRIJATELJSTVA V ŽELEZNI KAPLI
Prihodnje nedeljo 17. maja 1981 se nadaljujejo tekme v okviru Šahov- ske interlige prijateljstva v Železni Kapli. Organizator in pokrovitelj je to- krat Slovenska športna zveza, neposredno pripravljata pa to športno sreča- nje Slovenski športni klub Obir iz Obirskega in športna sekcija SPD Zarja iz Zelezne Kaple.

SLAVNOSTNA OTVORITEV na katere bo nastopil tudi domači zbor bo ob 9.30 uri v hotelu Obir, kjer se odvija tudi celotna šahovska prireditel- vodja turnirja bo Ivko Fern.

Nastopajoča moštva:

Šahovsko društvo Sežana, Šahovsko društvo Piran, Societa scacchistica Triestina, Šahovski odsek „Polet“ iz Opčin, ASKÖ Finkenstien, Šahovsko društvo Tolmin, Šahovsko društvo Nova Gorica, Šahovsko društvo Koper, Circolo scacchistico Goriziano, Circolo scacchistico Udinese ter šahovska eki- pa Slovenske športne zveze na Koroškem.

Med igralci bodo najmočnejši šahisti iz slovenskega Primorja ter na- cionalni mojstri iz Italije, npr. Rupi eni in Eugenio Staldi.

Ekipa Slovenske športne zveze bo v 5. kolu nastopila proti moštvu iz Tolmina, v 6. kolu pa proti moštvu iz Nove Gorice.

PRIREDITVE

Dom v Tinjah
DRUŽBENOPOLITIČNI FORUM, nemško „Manjšine v družbenopolitični realiteti Avstrije“
v soboto 16. maja 1981
Pred.: dr. Wilhelm Korab, Dunaj

Vodstvo **WERNER BERGOVE** galerije sporoča, da je galerija od nedelje, 17. maja 1981 do 31. oktobra 1981 spel vsak dan odprta od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.
Obisk galerije je po dogovoru možen tudi izven navedenega časa.

MEDNARODNO MAJSKO PETJE v nedeljo, 17. maja 1981 ob 18. uri v gostilni Lamplwirt v Želcu-Ebental

Sodelujejo: mešani zbor SAN LEONARDO-FURLANIJA, pevski zbor SAN- GERRUNDE EBENTAL in mešani ter mo- škki zbor SPD „RADIŠE“.

Kot okvirna prireditelja bo tudi razstava slik, kjer bosta razstavljala grafik iz Furlanije SILVANO ZOMPICCHIATTI in otvoritev razstave bo danes 15. maja ob 19. uri in bo odprta do sobote 23. maja.

SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK

V NEDELJO 17. MAJA 1981

SAK - Možberk

Možberk „pod 23“ — SAK „pod 23“
igrišče: Možberk (Moosburg) ob 17.30 uri
ob 15.45 uri

SAK mladina — DSG Borovlje mladina ob 9.30 uri
igrišče: Koschat

V SOBOTO 16. MAJA 1981

Hodiše šolarji — SAK šolarji ob 15. uri
igrišče: Hodiše Prirčno vabljeni!

SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK — SAK

V sredo, 20. maja 1981, v času od 8. do 13. ure, imajo delojemalci, ki so med drugim delali tudi v Jugoslaviji, možnost, da dobijo ustrezne informacije o pravicah, ki jih uživajo s strani pokojninske zavarovalnice Slovenije. Te informacije dobite pri celovski ekspozituri Pokojninske zavarovalnice za delavce v Karleitstraße 24.

V torek, 19. maja ob 9.30 uri bo celov- ški radio oddajal III. del Družinskega petja na Radišah.

V soboto, 16. maja ob 20. uri bo v farni cerkvi v Zabnicah (Kanalska do- lina) gostovalo Stalno slovensko gle- dališče iz Trsta z dramo

„PROCES“

delo slovenskega dramatika Ivana Mraka.

Krščanska kulturna zveza in SPD „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu vabita na

FOLKLORNI VEČER

ki bo v soboto, 30. maja 1981 ob 20. uri v Farni dvorani v Šentjakobu v Rožu. Nastopa: Svetovno znana Akademski folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane. Izvajajo ples iz Primorske, Re- zije, Koroške in Jugoslavije.

VIGREDNI KONCERT

Prireditelj: Mešani pevski zbor Podju- na-Pliberk, moški pevski zbor „Kralj Matjaž“ iz Libuč ter pevsko instrum- entalna skupina Zvabek.
Kraj: dvorana Schwarzl v Pliberku
Čas: sobota, 16. 5. 1981 ob 20.30 uri

Koncert „SKUPNO ZAPOJMO“

Prireditelj: Kolpingwerk Celovec
Kraj: Kolpingov dom (poleg Marijani- Źča)

Čas: sobota, 23. 5. 1981 ob 20. uri
Dvojezično prijateljsko srečanje obli- kujejo: Kolpingchor iz Celovca — vodi Jože Ropitz, moški zbor SPD „Kočna“ iz Sveč — vodi dr. Anton Feing in kot gostje iz Štajerske „TROADSTUB'N GSONG KUMBERG“ — vodi Sepp Spanner

Koncert v Cankarjevem domu v Ljubljani

Gostuje MPZ SPD „Rož“ iz Šent- jakoba v Rožu 19. maja 1981 ob 20. uri

SAK — SINČA VAS 0:2 (0:0)

Upamo, da slika ni simbolična. Na tleh leži le Drnovšek, ki mu je po močnem trčenju z nasprotnim igral- cem vzelo sapo in so mu morali so- igralci pomagati. Slovenski atletski klub je zadnje nedeljo nepričakovano izgubil igro proti moštvu iz Sinče vasi. To je nekoliko neprijeten zače- tek na novo obnovljenem Koschato- vem igrišču v Celovcu, ki nudi SAK-u končno možnost za urejen organiza- torični potek nadaljne športne sezone.

Nedeljska tekma je bila ponovno dokaz, da je v tej ligi precej enako- vrednih moštev in da je odločilna velikokrat dnevna forma oz. kdo da prvi gol. Slovensko moštvo je bilo posebno v prvi polovici močnejše, vendar mu kljub dobrim akcijam v napadu ni uspelo dati gol. V prvem polčasu se je moštvo iz Sinče vasi dobro branilo in v protinapadih bilo zelo nevarno. Po odmoru je bila igra dolgo časa še vedno neodločena, vendar so postajali igralci Sinče vasi vedno nevarnejši, toda SAK ni za- ostajal. Po podaji Polanška je Mar- tin Hobel v 20. minuti druge polov- ce za las zgrešil gol, v protinapadu pa je uspelo najboljšemu napadalcu iz Sinče vasi Esterlu premagati Ahli- na. Ko je moral SAK od 75. minute naprej igrati samo z desetimi igralci (Polanška je sodnik izključil zaradi kritiziranja), je upanje za dobitek tokiče vedno bolj bledelo. Ko je padel v 85. minuti drugi gol za Sinčo vasi je bilo veselje nad novo otvorjenim igriščem dokončno kaljeno zaradi te- ga poraza.